

Den jako den

*Den jako den. To zdání je pouhé,
že budoucnosti jsme zas blíž.
Slyšel jsem právě srdce bít
blizounko pod hrdlem.*

*Bylo to jako nízký let ptáka,
nedýchající v ruce myš;
plápolu úder v tvář od korouhve,
vzlyk suchý jako v žáru mdlém,*

*kdy v stojatých polích zvuk nemá místa
a úzkostně se tiskne k hrušce stín;
kdy naděje na oslyšení jistá
zahání cvrčka do štěrbin;*

*kdy náměstí se tichem zakolísá
a vyprázdní se douškem jediným
na místo poháru hned celá mísa,
na dně je s echem pozůstalým svým –*

*a s kašnou, v které rybka vodu pláče,
že nevsály ji pod zem vysavače
se spěchem kvílivým*

*Den jako den. Krok budoucnosti budí
ze bdění do sna, ve kterém chápem spíš.
A sami lidé, neptáme se lidí,
blíž své roli nežli blíž,*

*tvář vedle tváře a všechny stejné,
čekáme, kdy je hlína sejme
nesmrtelnosti všední již.*

Oldřich Mikulášek

ZE ZASTUPITELSTVA MĚSTYSE

Zateplení školy

Největší úkol zastupitelstva pro letošní rok se začíná naplňovat. Stavba započala 1. dubna, ale jak vidno níže, zdá se, že se o žádný apríl nejedná.

ZPRÁVY

Jak šlo přes 300 lidí vyvenčit své pejsky

V sobotu 18. dubna jsem absolvoval na svém invalidním vozíku pochod proti úložišti jaderného odpadu. Aprílové počasí se ukázalo v své plné své „kráse“. Na vrcholu Brdců mne uvítala hustá dešťová přeháňka. Když jsem se ohlédl směrem k Tasovu a uviděl černé mraky a v bílé mlze zahalenou krajinu, chvíli jsem se rozhodoval, jestli se nemám vrátit. Odměnou za to, že jsem se nevzdal, mi byla u rybníčka Hastrmánku sněhová přeháňka a vítr.

Navzdory proměnlivému počasí jsem se ocitl u hodovské kapličky, kde se ke mně připojili i další pochodníci a společně jsme pokračovali k pomyslnému středu ohrožené krajiny. Zde jsme se setkali s dalšími protestujícími z Rudíkova, Náramče, Budišova, Hodova a Oslavičky. Nejvíce jich přišlo překvapivě z Rudíkova a nejméně (na počet obyvatel) asi z Budišova. Ti, kdo mají na úložiště jiný pohled, nebo se o tuto problematiku nezajímají vůbec, prostě nepřišli.

Redaktor z nejmenovaných novin svoji zprávu o protestní akci cynicky nazval Lidé šli vyvenčit své pejsky. Za sebe mohu říci – já jsem pejska (stejně jako většina zúčastněných) s sebou neměl.

Karel Pavlíček

Čarodějnice 2015

Na letošní filipojakubskou noc (30. dubna) byl předpověděn déšť. Něco spadlo, ale to soutěžícím nezabránilo v produkcích, dokázaly i tančit na jinou než vybranou hudbu (č. 3), porušit zákaz podomního prodeje (č. 6) a roztleskat obecenstvo (č. 11).

Složení soutěžících (stalo se již zvykem vytvářet skupinky):

1. Kolduja Bányšna Kalina a Gadjuka Emila
2. Herd a Berta z Krhounovic, možná i doprovod
3. TUCILU a TUCIBU
4. Metal Witch from the Bridge
5. Wild West Rodeogirl from Džejzerko
6. Striga Bell Fónová zo Slovenska
7. Filoména a Apoléna od tří borovic
8. Tanec lesních bab
9. Babuša z Pařezové Chaloupky
10. Baba Jaga z rodného kraja
11. Klotylda, Matylda a Blešilda vod Liščích skal

Je úplně jedno, kdo zvítězil, všechny excelovaly. Z názvů se mně líbí ten s číslem 4.

Ladislav Dokulil, foto Stanislav Bačák

Pietní akt u památníku padlých

Budišovští radní se zástupci hasičů položili věnec k pomníku padlých ve světových válkách, aby tak uctili 70. výročí ukončení té druhé.

Na – Bu – Ko

12. ročník cykloturistického výletu Náměšť – Budišov – Koněšín 9. května 2015

Sejkorka a kuřátka v budišovském kostele

Po přečtení tohoto titulku si mnozí řeknou, tam to asi muselo vypadat! Nevypadlo, ba co více, posluchači byli ze sýkorky a kuřátek nadšení. Zde je však už nutné vysvětlení. Při varhanním koncertu v sobotu 9. května se v budišovském kostele představil brněnský varhaník Martin Jakubíček. V jeho repertoáru byly, kromě skladeb J. S. Bacha a J. Zwarta i skladby Sejkorka, jejímž autorem je F. X. Brixl, a Tanec kuřátek ve skořápce autora Modesta Petroviče Musorgského z orchestrální suity Obrázky z výstavy (Kartinky). Několik skladeb z Kartinek, v úpravě pro varhany, patřilo k vrcholu koncertu.

Při závěrečném děkování byl mistr očividně dojat, že ani jeden z dvaceti posluchačů během koncertu z kostela neutekl.

Týden před tímto koncertem rozezvučel nové budišovské varhany další skvělý varhaník z Brna, a to Petr Kolař. Během jeho koncertu zazněly skladby J. S. Bacha, F. X. Brixliho a Ch. J. Stanleje.

Představení brněnských varhaníků

Martin Jakubíček se narodil roku 1965 v Brně. V letech 1980–86 navštěvuje konzervatoř obor varhany, cembalo a skladba. Po absolutoriu pokračuje na JAMU (1986–91), kde se výrazně zabývá improvizací. Své znalosti si rozšiřuje na mistrovských kurzech v rakouském Millstadtu.

Vystupuje v řadě různých sborů, souborů a orchestrů, jako např. vedoucí renomovaných komorních seskupení, jako zakládající člen ansámbli se stylovou interpretací renesanční a barokní hudby a spolupracuje s našimi i zahraničními komorními orchestry. Je

vyhledávaným doprovazečem pěveckých sborů a sólistů a výrazně se exponuje i v menších komorních souborech.

Při své sólově koncertní činnosti ve snaze o co nejvyšší autenticitu využívá špičkových kopií nebo originálů klávesových instrumentů.

Vystupuje v řadě evropských zemí jako Holandsko, Belgie, Francie, Dánsko Německo a Rakousko atd. Spolupracuje s Českým rozhlasem a televizí, interpretačně se podílí na nahrávkách mnoha desítek CD a působí jako všudypřítomný varhaník v brněnských kostelích.

Neméně důležitá je i jeho činnost skladatelská a aranžerská, která zasahuje oblast hudby lidové, folkové, rockové i hudby vážné.

Pro svou všestrannost je Martin Jakubiček vyhledávanou osobností současné hudební scény.

Petr Kolař se narodil v roce 1968 v Prostějově a v letech 1982 až 1988 studoval varhanní hru na konzervatoři v Brně. Po ukončení studií v r. 1993 začal vyučovat varhanní hru a improvizaci na Oddělení duchovní hudby JAMU v Brně a od roku 2000 vyučuje hru na varhany na brněnské konzervatoři.

Roku 1998 se stal ředitelem kůru a hlavním varhaníkem brněnské katedrály sv. Petra a Pavla. Ve své profesionální kariéře se aktivně věnuje sborovému zpěvu. V letech 1995 až 2002 byl sbormistrem zpěvohry Národního divadla v Brně. Od roku 2001 vykonává funkci vedoucího sboru Beseda brněnská. Sólově vystupuje doma i v zahraničí.

Karel Pavlíček, foto autor a www.konzervatorbrno.eu

Den muzeí

V soboru 16. 5. 2015 na Den muzeí si na budišovském zámku přišlo prohlédnout největší zpřístupněnou sbírku zvířat a poslechnout výklad mladých průvodců téměř 200 návštěvníků. Pochvalné zápisy v návštěvní knize dokazují, že tato akce pořádaná již po jednadvacáté je stále přijímána s velkým uznáním. Žáci ve věku od 12 do 16 let se na roli průvodců připravují svědomitě a tato jejich práce se projevuje na výsledku.

Ti, kdo nás nestačili navštívit tuto sobotu, mají možnost budišovský zámek navštívit během celé letní sezóny.

Jana Pavlíčková, průvodkyně

První řada zleva: Tomáš Mejzlík, Karin Nováčková, Elen Klímová, Patricie Bilíková, Lenka Kolomazníková, Helena Kolomazníková a Jana Pavlíčková

Druhá řada zleva: Matěj Mejzlík, Alena Mejzlíková, Petra Talábová, Agáta Vrbová, Kateřina Žáková, Jan Macek a Marie Krátká

Horní řada zleva: Lenka Ležáková, Iveta Nováčková, Kamila Košová, Michael Jakůbek, Kryštof Pospíšil a Marcela Karasová

Svatodušní vigilie v Budišově

Známe vigilii např. vánoční (Půlnoční na Štědrý den), či velikonoční (noční mše na Bílou sobotu).

Před rokem budišovský duchovní správce oznámil na večer před slavností Seslání Ducha svatého „Svatodušní bdění“, kdy měla být příležitost k přijetí Svátosti smíření. Tak jsem k té zpovědi šel s tím, že po ní půjdu domů. Chvíli pokání doprovázelo několik mladých lidí, z nich některé jsem i potmě poznával, zajímavou hudbou. Řekl jsem si, že si to chvíli poslechnu. Po té chvíli jsem pomalu zapomínal, proč jsem přišel. Byl jsem oblečen jako v létě, pokoušel se o mě chlad, ale poslouchal jsem dál. Chvíle neskutečně

sugestivní hudby se střídaly s chvílemi ticha a modlitbami. Zima se zvětšovala a čím dál více se hlásilo nutkání jít „vypnout televizi“. Zabalil jsem se do pokrývky lavice a poslouchal jsem dál. Nebudu zdržovat, až do úplného konce jsem nedokázal odejít.

Na letošní Svatodušní bdění (lat. vigiliium = bdění) 23. května jsem již přišel připraven – a nelitoval jsem. Zdeňka Smrčková z Budišova s procítěným přednesem klavíru a nevšední barvou hlasu při zpěvu, Jiří Dobrovolný z Nárámče s kvalitní obsluhou bicích, i Jiří Dvořák z Třebíče s perfektní kytarou a příjemným zpěvem vytvořili neskutečnou atmosféru, které by podlehl i ten, kdo v kostele není běžným hostem.

Polovina skupiny z Katolického gymnázia Třebíč s názvem Dry Bones v Budišově nesporně excelovala. S prominutím „Suché kosti“ (Ezechiel) účinkují i v třebíčských nocích kostelů a rockových mších, kdy po půlstoletí navazují na legendární beatové mše skupiny Kidd and Rovers také z třebíčského gymnázia (tehdy SVVŠ). Když jsem však po skončení večerní produkce v Budišově zatoužil po CDčku, neuspěl jsem (nejsou lidi). A tak je možné poměrně dost ukázek zhlédnout na youtube, ale kvalita pořízených záznamů videokamerou (možná i jen mobilem) hodně snižuje kvalitu performance.

Nicméně, zvěst o vzkříšení suchých kostí (Ez 37.4–10) dorazila 23. května 2015 i do Budišova, škoda jen, že pro skutečně málo zaplněný chrám.

Ladislav Dokulil

Obec Pyšel má svůj znak a vlajku

Vlajka obce

Návrh znaku a vlajky obce reflektuje historii Pyšela s tradicí tvrze a vladcké rodiny erbu supích per pišící se z Pyšela, resp. z Okarce. Vladycký rod z Pyšela a jeho pyšelskou tvrz připomíná buď erbovní znamení tří supích per, nebo heraldická figura cimbuřové paty. Cimbuří kromě tvrze připomíná ještě všeobecně věže, což odkazuje na patronku pyšelského kostela, sv. Barboru, která má věž jako svůj atribut. Použité barvy stříbrná a červená jsou udávané erbovní tinktury vladkyň z Pyšela.

Znak obci Pyšel byl slavnostně udělen předsedou Poslanecké sněmovny panem Janem Hamáčkem dne 15. 4. 2015.

V neděli 24. 5. 2015 slavnostním žehnáním byly tyto obecní symboly vlajka a znak uvedeny v život na obci. Tomuto slavnostnímu aktu byl mimo duchovního správce Pyšela P. Jiřího Polacha přítomen i pyšelský rodák P. Zdeněk Fučík, dlouholetý farář Pyšela P. Václav Novák a radní Kraje Vysočina pan Petr Piňos.

Mgr. Martina Brestovská, starostka obce Pyšel, foto Stanislav Bačák

Slavnostní požehnání obecních symbolů v Pyšelu, zleva Petr Piňos, Mgr. Martina Brestovská, P. Václav Novák, P. Jiří Polach a P. Zdeněk Fučík

Farní den

V sobotu 30. května se na farním dnu v Budišově sešlo množství farníků. Zavítal k nám i minulý pan farář P. Václav Novák, byly scénky i sport, zejména fotbal.

Naši borci

Bezplatné kariérové poradenství a koučink pro nezaměstnané v Budišově

Od července do října 2015 budou mít **dlouhodobě nezaměstnaní z Budišova a okolí** možnost čerpat v rámci projektu Fondu dalšího vzdělávání „Pracovní návyky“ **kariérové poradenství a koučink**, které je účastníkům projektu hrazeno z fondů EU. Podmínkou účasti v projektu je minimálně roční evidence na ÚP.

Účastníci projektu mohou čerpat výhody, které vysoce převyšují nabídku služeb Úřadu práce. Jedná se zejména o tyto benefity:

Individuální poradenství a koučink v rozsahu max. 8 setkání po 90 minutách. Spolupráce s poradcem/koučem vždy probíhá tak, aby z ní měl klient maximální užitek, a šije se na míru každému účastníkovi. Věnujeme se vždy tématům, která jsou pro klienta aktuální, např. hledání profesní vize, vytváření strategie pro uplatnění na trhu práce, společný průzkum možností a výběr řešení, otevírání nových možností, tvorba a vylepšování životopisu a motivačního dopisu, příprava na výběrové řízení, pohovor, apod.

Tzv. **Cílené zaškolení** – až 100 hodin zaškolení v libovolné oblasti na míru dle potřeb klienta a regionu, buď přímo u budoucího zaměstnavatele nebo bez nutnosti příslibu zaměstnání s lektorem/expertem pro danou oblast. Smyslem cíleného zaškolení je zvýšit specifické dovednosti a kompetence účastníka v oblasti jeho profesního zájmu a zvýšit tak šance klienta na uplatnění na trhu práce v jeho regionu.

Rekvalifikace projektu „Pracovní návyky“ např. v těchto oborech: administrativní pracovník, obsluha PC, základy podnikání, obchodní zástupce, internetový marketing. Účastníci projektu mohou využít také jakékoliv jiné rekvalifikace, např. z nabídky ÚP.

V případě, že by účastník projektu chtěl **začít podnikat**, může kromě rekvalifikace „Základy podnikání“ a individuálního poradenství a koučinku čerpat vstupní **dotaci až 150 000 Kč**.

Poradenství a koučink v Budišově bude v případě zájmu probíhat od července do října 2015 s Mgr. Zuzanou Dudkovou. Více info:

www.pracovninavyky.cz
www.katalogporadcu.cz
www.zuzanadudkova.cz

V případě zájmu o bezplatné kariérové poradenství a koučink kontaktujte do 15. 7. 2015 městy Budišov.

Pro případné dotazy kontaktujte přímo Mgr. Zuzanu Dudkovou.

tel: 608 881 269, email: dudkovazu@gmail.com

Z HISTORIE

Budišovské pohledy

U bývalé pošty

Nováčkovi, dnes Vítovi, č. p. 58,

Šlezingrovi, dnes Vybíralovi

Nádražní ulice s hospodou – pohled od sousoší sv. Václava k železničnímu přejezdu

Obchod u Halámků, dnes Pavlasovi

Dvě básně

V r. 1950 jsem pracoval na komunále, sídlo jsme měli na velkomeziříčské radnici. Jako mzdový účetní nastoupil u mne pan František Dočkal. Seriozní člověk, věk krátce po padesátce, zapálený funkcionář rybářského spolku a pochodující encyklopedie historie města. Samozřejmě přišla řeč i na tragédii z května 1945, jejíž celé dějství před popravami se odehrálo prakticky o poschodí níže pod našimi kancelářskými prostorami. Popravené z města všechny znal, u řady z nich doplnil i zajímavé historky z jejich života.

Za pár dní donesl dvě podle mého názoru zdařilé básně na žlutém papíru. Jako jejich autora označil mladého městského úředníka Františka Vršku, který byl mezi popravenými u řeky. Prý se dobře znali a společně poseděli často na rybách. Věděl, že Vrška měl údajně svých básní více než třicet a hledal cesty, jak je vydat tiskem. Tyto dvě měly z této sbírky pocházet a k Dočkalovi se dostaly nějakou oklikou. Kde skončily ty zbývající, se mu nepodařilo zjistit.

Bohumír Machát

S t e s k .

Stesk není bolest - stesk je odměna
za marnou bolest srdce, vzpomínání,
když duše ohví se, trýzní znavená
když hledá cestu a s jiskřicím pláním
v ohnisku života hledá svůj oíl.

Jak fjordu voda ve skal černém stínu
zachvívá ve větru polárních dnů,
stesk srdce chvěje se a třásně stínu
na ně pak nakládá, dojemnou hrou xx
své struny rozechvěje, va visí snů
má všechno stracené krovnější tvář.

V touze stesk zmirá, v sílu se mění
niterných ohnů pak letící žár,
v nichž člověk zalehnut své řidi dění
nad všecímou marností ubohou tmou.

Š a l v ě j ž i v o t a .

Z Tvých rukou, Neznámý, беру svůj los
a ve Tvé ruce jej po čase vrátím,
až přejde bouří běh a v modru stínu
rozplynou bolesti jak lehký sen.

Jdu stále úskalím, jdu žalem časů,
jen proudy bolesti bez konce plynu,
své „já,, jen hledáje a věčnou krásu
snažím se naléztí v modravých tmách.

Až umru ubitý ve viru pěn,
zdobících bělostí šed ostrých skal,
až skončí života též mého sen,
pak vrátím Ti los svůj, kterýs mi dal.

Z BUDIŠOVA A OKOLÍ

Škola Budišov

Vážení čtenáři Budišovského zpravodaje, několik následujících příspěvků má za cíl přiblížit Vám činnost naší školy v uplynulých měsících.

Blíží se konec školního roku, proto přejeme všem žákům jeho úspěšné zakončení a mnoho krásných prázdninových zážitků.

Třet'áci na Ostrůvku ve Velkém Meziříčí

Dne 16. 3. 2015 se žáci 3. třídy vypravili do Velkého Meziříčí na SEV Ostrůvek, aby se seznámili s bylinkami, které mají různé léčebné účinky, rostoucími všude kolem nás. Naučili se poznávat rostlinky podle vůně, zjistili, která a jak se dá použít, a uvařili si z nich různé čaje a lektvary. Naučili se citlivě vnímat přírodu a nakreslili si rostlinku podle své fantazie. Program se třet'ákům velmi líbil.

Zatmění Slunce

V pátek 20. března jsme mohli díky jasnému počasí sledovat částečné zatmění Slunce. Od 9.35 do 11.55 hodin měli žáci naší školy možnost sledovat tento přírodní úkaz na víceúčelovém hřišti u budovy školy. Všichni si chránili svůj zrak a zatmění pozorovali přes speciální brýle, svářečská sklička, rentgenové snímky a opravdový hvězdářský dalekohled opatřený speciální fólií.

Od knedlíků ke svíčkové

Ve čtvrtek 26. 3. pořádal školní parlament exkurzi do Třebíče na výukový program Od knedlíků ke svíčkové. Program žáky provedl jednotlivými kroky, které vedly od obilí přes knedlíky až po přípravu chutných masových jídel. Vyzkoušeli si, jak se váží na decimálce, jak pracuje mlýnský žernov a jak se sází chleba do pece.

Den učitelů

Žákyně 8. třídy si připravily poutavou prezentaci o životě Jana Amose Komenského a školských systémech v různých zemích.

Hovořily o školství za života J. A. Komenského, o tom, proč se Den učitelů slaví právě 28. března, o různém postavení dívek a chlapců v tehdejší školském systému.

Zmínily se o současném školství v České republice, Anglii, Francii, Rusku a Německu. Nakonec položily několik otázek svému publiku a odměnou jim bylo, že dostávaly správné odpovědi.

Prezentace byla představena všem žákům školy a nutno dodat, že se děvčatům velmi vydařila.

Koniklece u Trnavy

Trnavský kopec Kobylínek se nám 25. března ukázal v celé své kráse.

Starší žáci z kroužku Poštolka se v pěkném počasí vydali na kolech obdivovat květy koniklece velkokvětého.

Finanční gramotnost

Žáci 9. ročníku byli ve spolupráci s Českou spořitelnou seznámeni s finančními produkty na dnešním finančním trhu. Během dvoudenního pracovního semináře si zahráli

modelové situace s využitím her Finanční svoboda. Čtyři sady her obdržela škola zdarma v rámci rozvoje programu finanční gramotnosti od České spořitelny.

Sběr papíru

Ve středu 15. 4. se žáci školy zapojili do tradičního sběru starého papíru. Za doprovodu učitelů se vydali s kárkami do všech koutů Budišova a svezli papír ke škole. V okolních vesnicích proběhl sběr v průběhu pondělí. Žáci deváté třídy naložili papír do přistaveného kontejneru. Celkem jsme shromáždili 8,5 tuny starého papíru. Všem, kteří jste nám přispěli, velice děkujeme.

Sběr papíru provázela soutěž tříd, která začala několik týdnů před datem odvozu papíru.

Sladkou odměnou pro nejlepší třídy ve sběru papíru byl dort ozdobený bonbony. Nejlepší sběrači obdrží příspěvek na výkresy a sešity na příští školní rok.

Sběr kamení

Žáci 8. a 9. třídy se v rámci spolupráce se ZD Budišov zapojili do zemědělských činností – pomohli sbírat kamení na polích v blízkosti Budišova.

Planetárium a Anthropos v Brně

V pátek 17. 4. 2015 absolvovali třetíci a čtvrtáci dvě zajímavé exkurze. V digitáriu brněnského Planetária pozorovali noční oblohu, souhvězdí a zhlédli naučný pořad Astronaut, v Anthroposu se seznámili s historií vývoje člověka a obdivovali mamuta v životní velikosti.

Čistá Vysočina

Krajský úřad Kraje Vysočina vyhlásil v rámci projektu Zdravý Kraj Vysočina VII. ročník úklidu prostranství u silnic a ostatních komunikací našeho kraje. Naše ZŠ i letos využila nabídky kraje, přihlásila se do tohoto projektu a zapojila se do sběru a třídění odpadu. Zdarma jsme obdrželi reflexní vesty a igelitové pytle. Do modrých jsme třídili směsný odpad a do žlutých plasty. Odpad jsme sbírali nejen u silnic mezi obcemi, ale i uvnitř městyse Budišov. Odpad u silnic sváží Krajská správa a údržba silnic, obecní odpad Technické služby Budišov.

Aquapark Laguna v Třebíči

Ve čtvrtek 23. 4. pořádal školní parlament návštěvu aquaparku Laguna v Třebíči. Žáci naší školy si užívali vodních radovánek v podobě divoké řeky, houpací kolébky, chrliče vody, masážního a vířivého lůžka, vířivých van, podmořské jeskyně s akváriem, tobogánu a venkovního bazénu se slanou vodou.

Výroba čarodějnic v MŠ

Školní parlament pořádal v pondělí 27. 4. pro děti z mateřské školy výrobu čarodějnic. Děvčata z deváté třídy se své role ujala s nadšením, vše si řádně připravila a malým kamarádům byla ku pomoci. Ve finále si každé z dětí domů odnášelo svoji čarodějnici.

Prohlídka židovské čtvrti v Třebíči

Žákyně 9. třídy mohly zhlédnout ukázky praktických maturit studentek cestovního ruchu. Dozvěděly se o prvním židovském osídlení v Třebíči, vzniku ghetta a prohlédly si dům Seligmanna Bauera s výkladem studentek.

MKD – Mírový den

Multikulturní dny se staly na naší škole již tradicí. 28. dubna 2015 se pořádal MKD číslo 6 s názvem Mírový den. Formou projektového vyučování se třídy změnilly na jednotlivé dílny. Ty pak nesly rozmanité názvy a témata, vztahující se k mírové problematice. Navazovaly svým obsahem na priority multikulturní výchovy. Žáci byli rozděleni do skupin napříč jednotlivými ročníky.

Téma, které se zdálo obtížné, žáky zaujalo. Přemýšleli o potřebě multikulturních vztahů ve škole, společnosti, ve světě. Nebránili se velkým myšlenkám, pracovat s vlastním názorem, vnímat válečné konflikty ve světě. Poukazovali na ohrožení světové mírové stability. Jasně vyslovili své obavy o svůj vlastní život a existenci. Chápali potřebu cíleně pracovat na upevňování mezilidských vztahů.

Vyvrcholením celého dne byla beseda s účastníkem druhé světové války brigádním generálem ve výslužbě Emilem Bočkem, příslušníkem 310. stíhací peruti RAF, historikem Tomášem Jamborem a předsedou Klubu příslušníků a příznivců RAF Ing. Arnoštem Šebelou. Tyto osobnosti, s kouzlem sobě vlastním, nastínily útrapy a hrdinství obyčejných lidí v době války. Bez okázalosti vzpomínaly na své spolubojovníky a kamarády, kteří ve válce zahynuli, na události v poválečném Československu.

MKD vnesl do obyčejných školních dnů řadu otázek. Memento důležitosti funkčních multikulturních vztahů nám neustále zní v uších, zaujalo důležité místo v našich hlavách i srdcích. Co bude dál, to záleží na každém z nás.

Městská knihovna v Třebíči

Ve středu 29. 4. 2015 navštívili třetáci knihovnu v Třebíči. Zúčastnili se zajímavého výukového programu o Zdeňku Svěrákovi, dozvěděli se o činnosti trebičské knihovny a s nadšením prohlíželi nabízené knihy a publikace. Někteří projeví i přání získat čtenářský průkaz.

Mobilní planetárium

Neobvyklý zážitek prožili 5. května žáci školy, když mohli poslouchat, hovořit, soutěžit a sledovat projekci filmu o vesmíru kolem nás a v nás v kopuli speciálního stanu rozloženého v tělocvičně školy.

Dyslektická olympiáda

Žáci 1. stupně naší školy se každoročně účastní Dyslektické olympiády pořádané ZŠ Kpt. Jaroše v Třebíči. I letos jsme se 5. května s chutí vydali zasoutěžit si v matematice, přírodovědném kvízu, botanické stezce, skládání puzzli a netradičním sportování.

Účast 37 družstev z různých koutů Vysočiny jen potvrzuje oblibu této akce. Odměnou pro všechny soutěžící byl dobrý pocit ze splněných úkolů, drobné dárky a zlaté medaile.

Besídka ke Dni matek

Jako každý rok i letos připravili žáci ZŠ Budišov pod vedením svých učitelů besídku nejen pro maminky. 8. května 2015 ve 13 hodin se zaplnil kulturní sál všemi, kteří chtěli vystoupení dětí zhlédnout. Na jevišti se střídal zpěv, tanec, recitace i hraní na rozličné hudební nástroje – na nácvičku se podílelo bezmála 150 dětí. Hodina rychle uběhla a hosté se rozcházeli s úsměvem na rtech, což byla největší odměna za vynaložené úsilí.

OČMU 2015

Pod zkratkou OČMU se skrývá Ochrana člověka za mimořádných událostí, povinná součást vzdělávacího programu všech českých škol. Děti by se v rámci ní měly seznámit se situacemi, jež si sice zažívat nepřejeme, ale nelze jim zcela předejít ani je úplně vyloučit: živelné a ekologické katastrofy, požáry, záplavy, teroristické útoky...

V rámci projektového dne 14. května 2015 jsme si některé dovednosti potřebné pro zvýšení šance na přežití za mimořádných podmínek procvičili formou etapového závodu smíšených tří až pětičlenných družstev.

Bioplynová stanice v Budišově

Žáci 9. ročníku se vydali na exkurzi do Zemědělského družstva Budišov. Jejich cílem bylo seznámit se s principem výroby elektřiny pomocí bioplynové stanice. Princip její funkce od zajištění zdrojů ze živočišné a rostlinné produkce po výrobu elektrické energie detailně objasnil ředitel družstva pan Ing. Stanislav Jaša.

Stavebnice Merkur

Školní parlament pořádal ve čtvrtek 21. 5. setkání žáků pojmenované Stavíme s Merkurem. Svoji manuální zručnost, vynalézavost či fantazii si vyzkoušeli žáci při práci se stavebnicemi Merkur, které letošní rok získala naše škola díky finanční podpoře místních firem.

Sportovní setkání škol

Do Žarošic u Kyjova vyjela třináctičlenná skupina žáků druhého stupně, aby reprezentovala naši školu na Sportovním setkání škol. Během třídenního pobytu se účastníci utkali v jedenácti disciplínách a díky nasbíraným bodům obsadili celkově druhé místo. Všichni domů odjížděli s pamětním tričkem a spoustou zážitků ze soutěží i pobytu v místní škole. Pozitivní na této akci bylo pokrytí všech nákladů pořadatelskou školou díky sponzorským příspěvkům.

Letní výcvikový kurz

Poslední květnový týden se žáci 8. ročníku zúčastnili letního vodácko-cyklistického kurzu v RS Krkavec u Veselí nad Lužnicí. První zkušenosti s jízdou na kánoji byly znepríjemňovány velmi chladným počasím, proto panovala velká obava z převrácení lodě. Přesto se některé posádky vykouply. Jízda na lodi byla během pobytu doplňována jízdou na kole. Při poznávání krás jihočeské přírody nebyl problém našlapat 150 km.

Mezi zajímavosti, které byly k vidění, patří velké množství rybníků (Rožmberk, Svět), památky Třeboně a okolí, zámek Červená Lhota. Nové zkušenosti a dovednosti, noví kamarádi a spousta zážitků překryly nástrahy počasí.

Za kolektiv pedagogů ZŠ Budišov Jana Janová

Budišovský zpravodaj chválí

Při procházce po budišovském hřbitově si mnozí všimli změny u horního vchodu do márnice. Polorozpadlé původní dveře nahradily nové, včetně rámu. Gotický lomený portál tím získal a zaskvěl se v celé své kráse.

Zásahu na tom má Zemědělské družstvo Budišov, které svým sponzorským darem výměnu dveří realizovalo. Dveře i s rámem zhotovil Jiří Rybníček z Budišova.

Redakce Budišovského zpravodaje vyhlašuje soutěž
na zhmotnění **16. POLEDNÍKU u silnice pod kostelem.**

Zatím je vyznačen dočasně trubkami v místech podle mapky.

Text informační tabulky je zde uveden a nelze jej příliš měnit.

Je třeba navrhnout způsob vyhotovení tabulky a font písma:

velikost do formátu A3, materiál levný a trvanlivý, umístění poblíž poledníku

Je třeba navrhnout způsob označení vlastního poledníku:

délka cca 6 m, materiál libovolný trvanlivý, způsob vyznačení s nejistotou do 0,01 m

cena výroby a materiálu minimální, zpracování nenáročné

Vítány jsou návrhy vlastního sponzorského provedení.

Cena pro vítěze: První šlápnutí na poledník.

Text na tabulce:

Tudy prochází

16. POLEDNÍK VÝCHODNÍ DÉLKY podle elipsoidu WGS-84

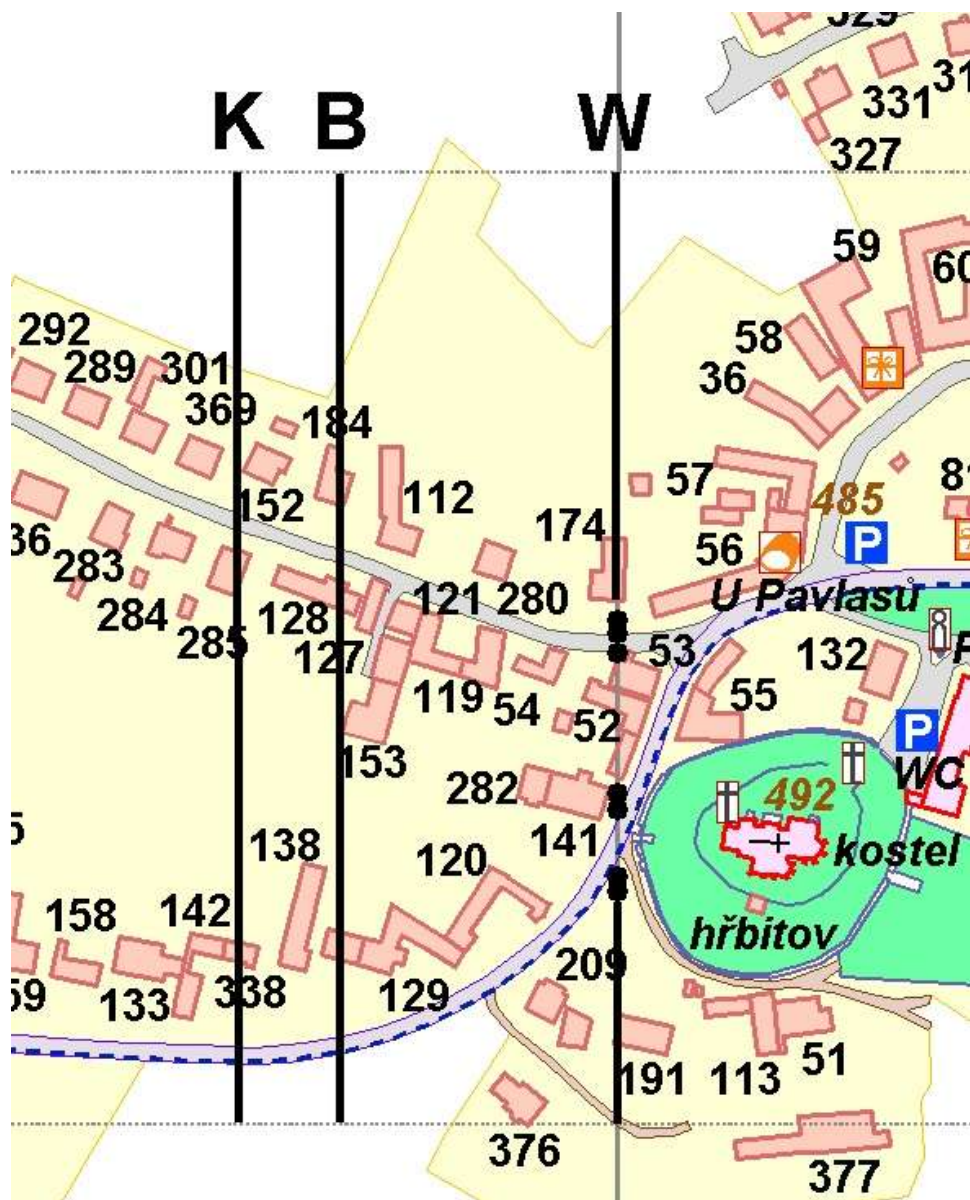
16. poledník v Budišově

Před časem přišel na městys Budišov e-mail Ladi Eichlera (t. č. Kamenná) s tím, že v obci Trhový Štěpánov u silnice viděl 15. poledník, vyznačený zajímavým artefaktem. Zároveň upozornil, že Budišovem prochází 16. poledník a navrhl vyznačit jej podobně jako v tom Štěpánově.

No, přes rok to bylo u ledu, jednak proto, že 16. poledník není až tolik přelomový, jako ten, který mají i v Jindřichově Hradci, jímž se asi štěpánovští inspirovali (15. poledník určuje čas pro polovinu Evropy). Hlavně však proto, že není jednoduché vyznačit nějaký poledník v terénu. O tom hodně vědí v Jindřichově Hradci. Tam se již vyjádřili mnozí, včetně ředitelky místní hvězdárny a jednoho novináře, že je ten poledník spletený, nebo dokonce se jedná o podvod. Změřili si jej GPSkou a nesouhlasilo jim to. Do hledání poledníku se v Hradci zapojila dokonce léčitelka se svým kyvadélkem. Jenomže všichni trochu zapomněli, že v době vyznačení poledníku do dlažby náměstí systém WGS-84, který určuje souřadnice pro tyto přístroje, ještě neexistoval. Různé mapy totiž k převodu polohy z geoidu do roviny používají různé systémy souřadnic a elipsoidy*).

Ten pravý poledník totiž najít nelze, jak už ví ten, který se hned nedočkavě podíval na vysvětlení. Při vyznačení zeměpisných souřadnic v terénu se mohou polohy takto lišit i o více než 100 m. Který poledník tedy v Budišově vyznačit, aby si ti, kteří používají přístroje GPS, nemysleli o geodetech, že jsou blbci?

Po intervenci našeho šéfredaktora jsem se rozhodl, že to nějak vyřeším, a začal jsem hledat na internetu. Kupodivu již asi na čtvrtý pokus jsem našel vyznačení 17. poledníku na náměstí ve Vyškově, který mi oba problémy najednou vyřešil.

K – poledník dle elipsoidu Krasovského
 B – poledník dle elipsoidu Besselova při rozdílu Greenwich – Ferro 17°40'
 W – poledník dle elipsoidu WGS-84
 (plnými kroužky jsou body na 16. poledníku dočasně vyznačené v terénu)

Pokud totiž tak velkému městu stojí za to vyznačit 17. poledník, proč bychom si u nás nemohli zhmotnit ten šestnáctý (ostatně celou naši republikou prochází jen 6 celočíselných poledníků), který pokud vím (co není na internetu, neexistuje) nemají vyznačen ještě nikde**).

Druhý problém vyškovští vyřešili ještě jednodušeji. Zatímco jindřichohradecký poledník je pro majitele GPS nepoužitelný a ten v Trhovém Štěpánově je sice v systému WGS, ale není o tom na místě ani zmínka (je možné to zjistit jen na internetu), ve Vyškově vyznačili poledník podle elipsoidu WGS-84 a na místo to také uvedli. Navíc se na svém webu holedbají tým, že mají svůj meridián vyznačený s centimetrovou přesností a každý si tu svou navigaci nebo mobil může zkontrolovat.

16. poledník v místě, kde je vhodné jej vyznačit

Takže u nás už díky pracovníkovi fy Geoding Třebíč a budišovskému zastupiteli Ing. Radku Klinerovi má své místo 16. poledník. Zatím však jen díky místopisu zde uvedenému je toto místo známo jen čtenářům BZ. Ti také mají možnost zapojit se do zde vyhlášené soutěže návrhů na vyznačení onoho poledníku. Je určen v systému WGS-84, aby nás majitelé GPS nepomluvili, a v popisu označení bude tento systém nutně uveden, aby nás nepomluvili ani odborníci, zejména můj dávný (ještě ne však prehistorický) vedoucí diplomové práce, prof. Ing. Bohuslav Veverka, DrSc., který se laskavě ujal i odborné revize mých následujících matematicko-kartografických pokusů o vysvětlivky a poskytl nám i poutavé vyprávění o historii zeměpisných souřadnic v následujícím článku.

Jindřichův Hradec, 15° v. d., 1993

Jindřichův Hradec, 15° v. d., 2011

Vyškov, 17° v. d., 2008

Trhový Štěpánov, 15° v. d., 2010

Royal Greenwich Observatory, 0°, 0', 0" E - W

Na rozdíl od vyškovských ale nebudeme příliš argumentovat přesností vyznačení „našeho“ poledníku. Přesnost určení bodu v souřadnicích S-JTSK je možné určit vzhledem k tzv. geodetickým základům (geodet na to 5 let studuje a ten, kdo ho chce kontrolovat, musí mít dalších 5 let praxe, že, Radku?). Při více pečlivých měřeních by snad tzv. střední chyby 0,01 m šlo dosáhnout. Absolutní přesnost vzhledem k počátku souřadnic už je věc na disertační práci s desetitisíci naměřených hodnot (nebudu vysvětlovat síť bodů Czepos pro určování GNSS). A rozbor přesnosti bodů na elipsoidu pochází ze sféry sci-fi, věřte geodetům a kartografům. Pravý odborník před rozsahem stvoření vesmíru zůstává vždy Sokratem (všimněte si, kolikrát takový dr. Grygar používá slovo nevíme).

A nepoužíváme ani označení 16 stupňů východně od Greenwiche, nebylo by to téměř nikdy přesné (viz vysvětlivku). Přidržíme se šalomounsky raději výrazu 16 stupňů východní délky – a nikoho nepohoršíme.

Ladislav Dokulil, foto autor, Bohuslav Veverka, www.infocesko.cz, www.stredovek.com

*) Jak převést nepravidelnost zeměkoule na placku zvanou mapa

Zeměkoule je dost podobná kouli, ale jako koule se může zobrazit třeba na glóbu. Pro přesnější mapy (v metrech nebo decimetrech) je třeba toto ne úplně pravidelné těleso, kterému se říká geoid, nahradit elipsoidem, což je zhruba koule, na kterou jsme šlápli. Mapa je placka, na kterou lze matematicky převést tvary elipsoidu jen nepřesně a na poměrně malém území. Aby to šlo, je nutné přiřadit každému bodu v rovině, určenému rovinnými souřadnicemi, bod na elipsoidu se souřadnicemi zeměpisnými. A každému

bodů na elipsoidu, který je matematickým modelem, je možné přiřadit bod v terénu, který dostaneme měřením, takže zde spolupracuje (měřící) geodet s (počítajícím) kartografem. Proto v historii vzniklo více elipsoidů a na každém z nich má tentýž bod různé zeměpisné souřadnice. Ty rovinné na mapě se pak liší úplně. Obráceně, jestliže vytyčíme bod se shodnými zeměpisnými souřadnicemi na Zemi, dostaneme bodů tolik, kolik je elipsoidů. Rozdílů jsou až stovky metrů. Poledníky zkrátka nejsou čáry, které lze najít na zeměkouli, ale smyšlené čáry matematicky určené a ještě s různými počátky zeměpisné délky (viz pojednání v dalším článku).

Nás nyní budou zajímat ty elipsoidy, které se nejvíce používají na našem území.

1. Besselův elipsoid – jsou na základě něj vytvořeny katastrální mapy i základní mapy státních mapových děl, používá se rovinný souřadnicový systém JTSK (jednotná trigonometrická síť katastrální) podle Křovákova zobrazení. Moc se to nedá zkontrolovat, neboť tento systém má počátek zeměpisných délek na poledníku Ferro (El Hierro na Kanárských ostrovech) – rozdíl od Greenwiche je používán $17^{\circ}40'$ a jedná se o smlouvenou hodnotu (skutečná opět závisí na použitém elipsoidu).

2. Elipsoid Krasovského – na základě něj jsou vytvořeny mapy v souřadnicovém systému S-42. Tento systém a elipsoid používala armáda SSSR, proto také naše armáda. Dnes jsou v něm mapy Klubu českých turistů, protože v době jejich vzniku to bylo jediné použitelné mapové dílo u nás.

3. Elipsoid systému WGS-84 (World Geodetic System) – používá se systém UTM (Univerzální transversální Merkátorovo) původně pro vojenské účely států NATO, dnes však využívaný i pro účely určování polohy v jiných systémech, do nichž je nutné souřadnice převést (umí to např. software MATKART zde již zmíněného profesora Veverky). Zeměpisné souřadnice v systému WGS-84 lze určit přístroji GPS (přibližně i v mobilech či navigacích). Najdete je i na přehledné mapě městyse Budišov. Počátek není na greenwickském poledníku, ale cca 100 m na východ od něj. Jak název ukazuje, elipsoid se plně používá od roku 1984, takže v něm jsou nově vyznačené poledníky (Trhový Štěpánov, Vyškov a nyní i Budišov). Zdá se, že WGS nějakou dobu vydrží.

A největší pecka nakonec – když se se svou „neomylnou“ GPSkou postavíte v Greenwichi na slavný poledník, dostanete pro délku něco jako $0^{\circ} 0' 5.35'' W$ – takže je také špatně, jako ten hradecký? Byl by, kdyby nebyl vyznačen podle elipsoidu Hayfordova (elipsoid WGS ještě neexistoval), ale s tím bych neunavoval (u nás se moc nepoužívá). Jen bych upozornil, že některé přístroje GPS místo stupňů, minut a vteřin zobrazují stupně s desetinnými čísly za čárkou, která je nutné na minuty a vteřiny přepočítat (já bez kalkulačky zvládnu možná tak malou násobilkou, takže s tím moc nepomůžu – jak rychle umíte dělit šedesátí?).

Detaily zobrazení, další souřadnicové systémy, jakož i Gusterberg a Svatý Štěpán, rozdílů mezi GNSS (Navstar GPS, Glonass, Galileo, Transit, Compass, Parus, Cikada, Doris) apod. raději opominu.

***) Obce, jejichž zastavěným územím prochází 16. poledník (tučně vytištěny ty, u kterých nejde jen o okraj intravilánu, S znamená střed zastavěného území):

Od jihu k severu **Mramotice (S)**, **Plenkovice (S)**, **Jevišovice**, **Radkovice u Hrotovic**, **Číměř**, Vladislav, **Smrk (S)**, **Budišov** (u kostela), Rohy, **Oslavice**, **Velké Meziříčí**, Olší

nad Oslavou, Ostrov nad Oslavou, **Obyčtov** (S, u kostela), Veselíčko, Lhotka (u Žďáru), Sklené, Herálec, Chlumětín, **Skuteč**, **Štěpánov** (S, u kostela), **Bělá** (S), Lhota u Chroustovic, Turnov, Horní Roveň, Holice, **Poběžovice u Holic** (S), **Štětkov**, **Třebechovice pod Orebem**, **Jeníkovice**, Skršice, **Králova Lhota** (S), **Jasenná**, **Doubřavice u České Skalice**, Velký Třebešov, Miskolezy, Lhota pod Hoříčkami, Křižanov (u Mezilesí), **Libňatov** (S), Úpice, **Suchovršice**, **Petríkovice** (u Trutnova).

V Budišově prochází 16. poledník v systému WGS-84 domy č. p. 191, 52, 53, 174, před západní hřbitovní branou protíná osu silnice č. 690 a u zemědělského družstva probíhá velmi blízko kříže.

Zeměpisné souřadnice v historii

Úvod

Za zlatý věk kartografie se považuje období od objevení Ameriky Kryštofem Kolumbem roku 1492. Následovalo krátké, zhruba třicetileté období, kdy byl díky mořeplavcům objeven prakticky celý současný svět s výjimkou polárních oblastí a Austrálie. Toto vedlo k rozvoji geografie, kdy získané zeměpisné poznatky se zakreslovaly do prvních map. Počáteční kresba byla dosti schematická, polohově nepřesná. Mapy byly kresleny na tehdy velmi vzácný ruční papír, pergamen a existovaly v jediném originále. Později byly ryty na měděné desky a jejich černobílé a ručně kolorované otisky byly již vydávány v desítkách kusů. Soubory map tvořily atlasy, které jsou dodnes ozdobou světových galerií a součástí kulturního bohatství společnosti.

Období starých map končí cca v 18. století. V dalším období se již setkáváme s mapami vytvářenými státem školenými týmy odborníků. Tyto mapy slouží především účelům výběru pozemkových daní – mapy katastrální a vojenským požadavkům – vojenská topografická mapování. Zde pro úplnost připomeňme přesné geodetické základy, které daly zemím rakouské monarchie přesnou katastrální mapu měřítka 1:2880 i vojenskou topografickou mapu 1:28 800. Obě tato naše první státní mapová díla jsou dosud díla živá a aktuální. V českých zemích, ale i na Slovensku se jedná o mapy tzv. Stabilního katastru a o mapy II. vojenského mapování. V Čechách tato mapování proběhla v letech 1807–1869 na základě rozhodnutí císaře Františka I., originály jsou uloženy ve válečném mapovém archivu ve Vídni.

Geografické sítě na starých mapách

Je třeba si uvědomit, že v době vzniku starých map v zásadě neexistoval přesný způsob pro určení zeměpisných souřadnic. Nebyl jednotný názor na polohu základního poledníku a je to doba ještě před vznikem prvních přesných hodin, což jsou aspekty, které hrají důležitou roli v určení zeměpisné délky. Nevíme jaké, a zda vůbec, je použité kartografické zobrazení na mapě. Nejsou téměř žádné studie, které by se zabývaly použitím nultého poledníku vzhledem k práci starých kartografů. To platí zejména pro regionální mapy, které zmínku o tomto poledníku obsahují jen výjimečně. Bez znalosti různých domněnek starých kartografů a astronomů o délkových poměrech mezi nultým poledníkem pro výpočet zeměpisné délky a východní částí Středozemního moře není možné určit zpětně polohu nultého poledníku pro regionální mapy střední Evropy.

Historický přehled určení zeměpisných souřadnic

Zeměpisnou šířku místa pozorovatele určíme na severní polokouli velmi snadno. Je to výškový úhel hvězdy zvané Polárka nad obzorem. Je tomu tak proto, že osa zemské rotace v místě Polárky protíná nebeskou klenbu. Jinými slovy – všechny hvězdy na severní polokouli se otáčejí po kružnicích, v jejichž středu je právě Polárka.*)

Určení zeměpisné délky je mnohem větší problém, než u zeměpisné šířky. Zeměpisná délka totiž v historii dlouho neměla jednoznačně stanovený základní (nultý) poledník, a tak každá země používala jiný. Historicky nejstarším poledníkem je již od dob antiky poledník ferrský. Jedná se o nejzápadnější výspu Evropy a leží na Kanárských ostrovech, které patří Španělsku. Poledník prochází majákem Faro de Orchilla el Hierro.

Mezi tímto historickým a dnes používaným poledníkem greenwickským je rozdíl v zeměpisné délce $17^{\circ} 40'$. V zájmu objektivit je nutno podotknout, že tato hodnota, používaná v zemích bývalé rakousko-uherské monarchie, je spíše konvencí než přesnou hodnotou Mys Orchilla totiž leží $18^{\circ} 09'$ západně od Greenwiche, jak se lze přesvědčit např. pomocí prohlížeče Google.

Svíj poledník měli i Francouzi. Jean-Mathieu de Chazelles (1657–1710) určil, na žádost pařížské Akademie věd, na několika místech v oblasti východního Středomoří délkové rozdíly od Pařížského poledníku. Další vědec De Lisle (1675–1726) postavil kartografii na novém základě. Stanovil roku 1724 definici Ferrského poledníku, jako poledníku vzdáleného přesně 20° západně od Pařížské observatoře.

Samotný základní poledník nestačí k určení geografické délky místa pozorovatele, např. lodí na moři. Je třeba znát rozdíl mezi časem platným na základním nultém poledníku a na poledníku místním, tj. místu pozorovatele. K tomu je třeba používat přesné hodiny – chronometr a mít k dispozici hvězdářské tabulky – almanach, kde jsou uvedeny časy kulminace vybraných hvězd na základním poledníku.

Jako první je znám návrh slavného astronoma Galilea, který už roku 1616 předložil námět na měření absolutního času podle pohybu měsíců Jupitera. Korespondence trvala plných 16 let. Zasáhla do toho svatá inkvizice a nakonec z toho nebylo nic (ovšem kromě domácího vězení pro Galilea). Dne 22. 10. 1707 došlo k velké námořní katastrofě u jihozápadního cípu Anglie v blízkosti ostrovů Scilly. Čtyři z pěti britských válečných lodí, které směřovaly domů, v noci po dvanáctidenním mlhavém počasí najely na pobřeží. Při této katastrofě zahynulo mnoho mužů a vedla k vypsání ceny za vynález metody určování zeměpisné délky.

V roce 1714 Britský parlament schválil Edikt o zeměpisné délce, čímž dal jasné najevo prioritu nalezení metody určení zeměpisné délky. Průlom byl učiněn až konstrukcí přesných hodin. O to se zasloužil v roce 1715 John Harrison, který zkonstruoval přesný námořní chronometr. Jeho první hodiny vážily 250 kg a pro navigaci na moři se příliš nehodily. Jeho čtvrtý model (rok 1759) již představoval použitelné hodiny (jejich průměr byl 12 cm). Jsou označovány za nejslavnější hodiny na světě (alespoň pro námořní navigaci). Bylo to celoživotní dílo, které dokončil až jeho syn William. Hodiny byly testovány až do roku 1784, kdy bylo uznáno, že splňují podmínky pro udělení ceny 20 000 liber britské admirality, za vyřešení problému určení zeměpisné délky. Za 5 měsíců se zpozdily o pouhých 15 sekund. Bylo tak možno plně rozvinout námořní

navigaci, kde se k určování polohy využívalo Slunce, Měsíce, planet a 57 navigačních hvězd.

S chronometrem Johna Harrisona (1693–1776) a Lunárními tabulkami Johanna Tobiasa Mayerse (1723–1762) byl problém určení zeměpisné délky, a to i na moři, v principu vyřešen.

V současné době plní funkci základního poledníku (Prime Meridian) poledník greenwickský, který prochází hvězdárnou v Greenwichi, součásti Londýna. Tento poledník byl určen jako základní na zvláštní konferenci (International Meridian Conference) pořádané v říjnu 1884 ve Washingtonu, na které se sešlo 41 delegátů z 25 zemí.

- Na konferenci byly přijaty tyto základní principy
- Přijmout jeden světový poledník a nahradit tak všechny dosud existující.
 - Poledník procházející hlavním pasážníkem Greenwichské hvězdárny by měl být stanoven jako „počáteční poledník“ – prime meridian.
 - Všechny zeměpisné délky v rozmezí 180° na východ i na západ by měly být počítány od tohoto poledníku.
 - Všechny země by měly přijmout univerzální den.
 - Za univerzální den by měl být stanoven střední sluneční den, který začíná o půlnoci středního slunečního času v Greenwichi a má 24 hodiny.
 - Nautický a astronomický den by všude měly začínat o střední půlnoci.
 - Měly by být podporovány všechny technické studie regulující a rozšiřující používání desítkového systému na dělení času a prostoru.

Hodnota 180° tvoří rovněž datovou hranici.

Poledník byl přijat hlasováním 22:1. Proti hlasovalo Haiti, Francie a Brazílie se hlasování zdržely. V případě Francie se jednalo o politickou i vědeckou rivalitu vůči Anglii. Ostatně stejný motiv mělo i nepřijetí desetinného systému měř a vah Angličany, kteří až do nedávné doby zůstali u svých míl, yardů, stop a liber.

Vyřešením určování zeměpisných souřadnic a jejich mezinárodní kodifikací došlo u mapových děl k unifikaci obrazu geografické sítě, které se používá do dnešní doby. Při studiu polohové přesnosti starých map, obsahujících zakres geografické sítě, musíme ale bedlivě zkoumat, jaký poledník je na nich uveden jako základní.

*Bohuslav Veverka, Klára Ambrožová, Monika Čechurová
(z práce Matematické přístupy k hodnocení polohové přesnosti obsahu starých map)*

*) *Pozn. red.:* To si můžete sami vyzkoušet – postavte fotoaparát večer na stativ, namiřte jej na Polárku (stačí přibližně), nastavte neomezenou expozici, nechte jej pár hodin a uvidíte.

Najdete na webu:

<http://martin.hinner.info/geo> (online převod souřadnic ze S-JTSK do WGS)

<http://www.beruna.cz/text-jak-nezabloudit-aneb-jak-na-wgs-s42-jtsk> (doporučujeme)

http://zememeric.cz/csgk/apig99/referaty/ref_4.htm

<http://geo3.fsv.cvut.cz/~soukup/dip/jezek/kap2.html>

http://www.crr.vutbr.cz/system/files/brozura_08_1009.pdf

Přehradní nádrž Doubrava

Při otázce na nejbližší přehradní nádrž bude možná značná část budišovských občanů váhat, zda to bude přehrada Mostišť (hráz 13 km vzdušnou čarou od Budišova) či snad Dalešická přehrada (hráz 18 km vzdušnou čarou od Budišova, resp. vzdutí vodní plochy u Číměře 9 km od Budišova). Od roku 2004 je tomu ale jinak.

V letech 2003 až 2004 byla vybudována v katastrálním území Valdíkov, v zalesněné lokalitě Doubrava, na říčním kilometru 5,700 Mlýnského potoka retenční přehradní nádrž Doubrava. Jejimi hlavními účely jsou především zadržetí vody, zabránění erozi půdy, vytvoření podmínek pro vodní živočichy a obnovení zdejšího ekosystému. V letech 2003 až 2004 přehradní nádrž vybudovala společnost AQUASYS, s. r. o. Žďár nad Sázavou. Investorem vodního díla byla organizace Lesy České republiky, s. p., Správa toků – oblast povodí Dyje se sídlem v Brně. Z následujících technických údajů je patrné, že se jedná o velice malou nádrž, zejména při porovnání s výše uvedenými vodními díly. Přesto je to pro Budišov nejbližší přehradní nádrž.

Technické parametry retenční přehradní nádrže Doubrava:

Hráz	betonové jádro s obkladním zdívm
Délka hráze	54,2 m
Výška hráze	2,8 m
Celkový prostor nádrže (po korunu přelivu)	7 700 m ³
Plocha hladiny	5 400 m ² , tj. 0,54 ha
Hloubka vody	2,3 m
Stoletý průtok	Q ₁₀₀ 1,2 m ³ /s

Kamenná hráz má neobvyklý půdorysný tvar, uprostřed své délky je půlkruhově prohnutá směrem do středu nádrže. Je zajímavé, že pod novou hrází, ve středu půlkruhu, stojí starý vzrostlý strom. Ten pravděpodobně „určil“ umístění přehradní hráze, aby zůstal strom nedotčen. Umístění přehrady uprostřed lesa přímo vybízí k nedělní romantické vycházce či krátké vyjížděce a kole. Při příchodu od silnice Budišov–Kojatín v samotě Doubrava odbočíte mezi rybníčkem a křížkem vlevo, po asi 400 metrech na lesní cestě odbočíte opět vlevo a po dalších 100 metrech dojdete přímo k vodní nádrži. Pokud byste na předchozí křižovatce neodbočili vlevo, ale pokračovali rovně směrem k Vadíkovu po cyklostezce číslo 5206, dojdete po cca 80 metrovém prudkém klesání kousek pod přehradní hráz, zde je turistické odpočívadlo a dvě informační tabule, jednu vztýčila Obec Valdíkov, druhou Lesy České republiky. Obě tabule popisují přehradní nádrž Doubrava. Zde si můžete v klidu odpočinout, popřípadě posvětit a vydat se na zpáteční cestu či pokračovat dál k Valdíkovu či Nářamči. Pokud budete pozorně sledovat okolí lesní cesty od samoty Doubrava, můžete si všimnout několika obrázků svatých, které jsou umístěny na stromech.

Přeji pěkné zážitky při objevování zajímavostí v bezprostředním okolí Budišova.

Ladislav Eichler

Nejsou peníze II

Pokusím se zde upřesnit údaje článku z minulého čísla „Nejsou peníze“. Ten obsahuje dvě skutečnosti:

1. Památky v zámeckém areálu v Budišově jsou v nevalném stavu.
2. Nejsou peníze.

K tomu nelze nic dodat.

Článek však obsahuje i dvě nepřesnosti:

1. Památky lze jednoduše a bez velkých nákladů opravit.
2. V období bývalého starosty Ladislava Péti se v areálu zámku všechno zvelebilo.

1. Názor, že stačí něco provizorně opravit, neobstojí před faktem, že se jedná právě o památky, kde je třeba kvalitní (a drahé) restaurátorské práce. Vzpomeňme na opravu hřbitovní zdi, kdy nutné dotace od státu na několikanásobně dražší opravu, než kdyby se nejednalo o památku, diletantsky kritizovala i Česká televize. Pravda, pokud se jedná o sloup u domku zahradníka, tam to lze nějak zpevnit a připravit k pořádné rekonstrukci, jejíž náklady budou disponovat určitě šestimístnou částkou. Podobně se městys postavil k daleko závažnějšímu problému v zámecké kapli (již se o tom psalo).

2. Bývalý starosta Pěťa skutečně zajistil dotace na opravu např. domku zahradníka. Ale zrovna zmíněný sloup, který již tehdy hrozil spadnutím, se dočkal jen provizorní a nedostatečné opravy (což bude asi nutné i dnes a zástupci městyse hledají možnosti, jak to udělat, než bude dostatek prostředků na restaurátorskou práci). Ale v areálu zámku a parku bylo velmi mnoho nutných oprav, které se v té době neuskutečnily (bez děr v ohradní zdi by se neztrácely sochy, předzámčí bylo vždycky v žalostném stavu, zídka i sochy u mostu by potřebovaly opravit, o kapli již byla řeč). K opravám nedošlo ne proto, že by se bývalý starosta a zastupitelé na to vykašlali, ale byla přislíbena dotace na projekt Bono Publico, který měl náš zámek a park přiblížit stavu, ve kterém je nyní např. zámek a okolí ve Valči (doporučuji návštěvu). Jak to dopadlo, víme všichni a následky nezdaru celé akce ve formě „nejsou peníze“ pocítujeme dodnes, včetně problémů se sporem s městem Třebíč a nutnosti oprav, na které nebude snadné získat dotace. Tím, že městysi zůstal zámecký areál „na krku“, jsme se dostali do v trebičském okrese ojedinělé situace.

Mohli bychom se poohlédnout, jak to dělají jinde. V okrese Třebíč je stav u srovnatelných obcí (města neuvažujeme) se zámek tento: V Čáslavicích, Dalešicích, Kladerubech nad Oslavou (školící středisko EOn), Krhově, Jinošově (ústav sociální péče) Litohoři, Svatoslavi a Valči (wellness hotel) je zámek v majetku soukromých osob, v Budkově (dětský domov) a Nových Syrovicích (ústav sociální péče) je vlastníkem Kraj Vysočina, v Myslibořicích má zámek Diakonie ČCE a je v něm domov seniorů. Obec vlastní zámek jen v Lesonicích (škola a zdravotní středisko), Okříškách, kde je úřad městyse, v Polici, kde je v zámku též obecní úřad, a v Dukovanech, které v důsledku blízkosti jaderné elektrárny problémy s fenoménem z nadpisu článku asi nemají. Snad nejvíce bychom se mohli inspirovat v Polici, kde část zámku zpřístupnili pro veřejnost. My bychom zase třeba chtěli využívat salu terrenu, ale zatím viz ten nadpis.

Ještě zmíním fenomén vandalismus. Městys samozřejmě opraví skleník u domku zahradníka. Ale nedělám si iluze, že to nebude práce sisyfovská a že to vydrží. Již dvakrát zařídili představitelé Budišova opravu budovy železniční zastávky, přestože není v majetku městyse – a je systematicky likvidována opět. Autobusová zastávka u školy se opravuje neustále. Co s tím?

Ladislav Dokulil

Tasovské objevy

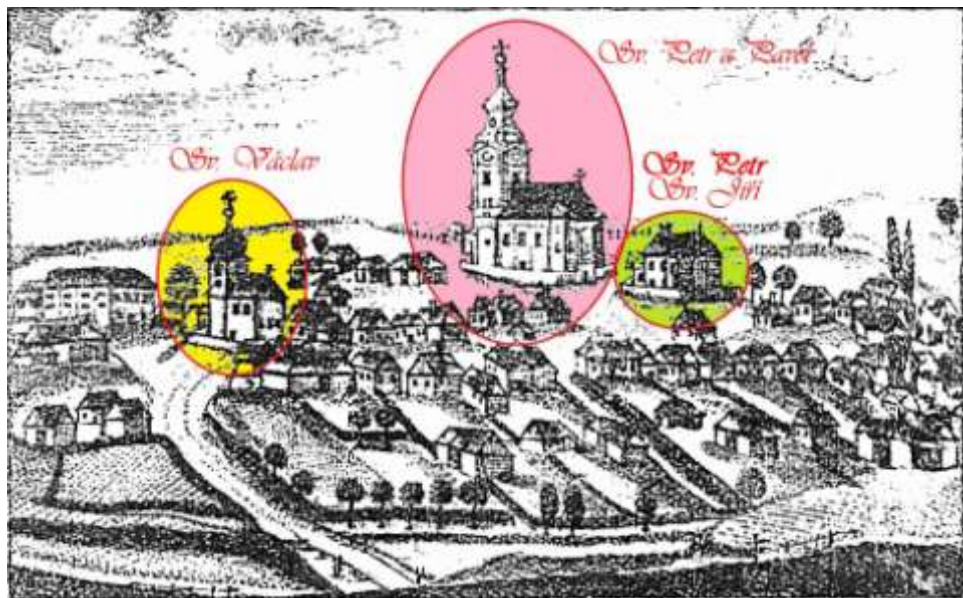
Nové objevy církevní architektury na jižní Moravě

O objevu rotundy v Tasově jsme již psali (BZ 2/2009 a 2/2010). Další objevy se objevily v našem zpravodaji o čtyři roky později (1/2013), kde se v závěru píše: „*Na závěr zazněl příslib vytvoření prezentace tasovských nálezů včetně připravované publikace a zamýšlené výstavy s ukázkami nalezených předmětů. Naše periodikum určitě nezůstane stranou, vždyť Budišov s Tasovem tvořil kdysi jedno panství.*“

A protože prezentace v podobě vědeckého kolokvia včetně slibované výstavy v nově vytvořené kapli sv. Michala se 24. dubna 2015 staly skutečností a protože jedno panství s Budišovem opravdu existovalo (navíc v průběhu let minulých byla z Budišova spravována i tasovská farnost), jsme tady i my s reportáží.

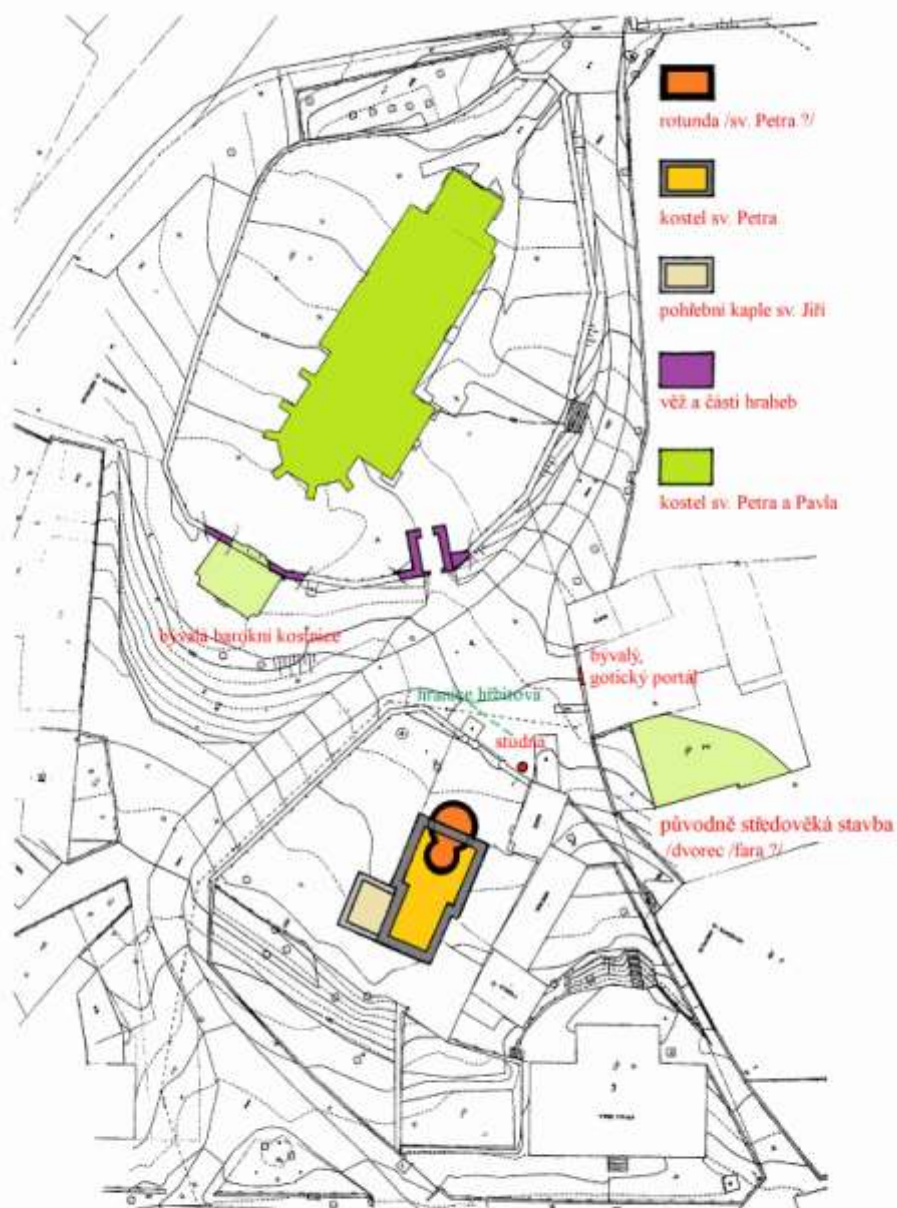
Na úvod trochu historie pro upřesnění dějinných souvislostí

Osada Tasov vznikla asi ve 12. stol. a z roku 1233 pochází i první písemná zmínka o jejím vlastníkovi Závěšovi z Tasova. Ves (v dobových pramenem nazývaná i městem) se v té době stává děkanstvím, které spravovalo farnosti v Dolních Borech, Mostištích, Zhoří, Vícenicích, Náměšti, Březniku, Kralicích, Hartvíkovicích, Koněšíně, Zvoli, Novém Veselí, Radešinské Svratce a Radostíně. Zároveň zde byly dvě fary. Pro takový rozsah církevní správy bylo nutné postavit hodně církevních staveb.

Tasovské kostely na prospektu Tasova z roku 1783

Asi ve 20. až 30. letech 13. stol. vznikla jako první kostel v Tasově románská rotunda zasvěcená s největší pravděpodobností sv. Petrovi, která byla později rozebrána a na jejím místě byl postaven kostel sv. Petra. U něj byla kolem roku 1300 postavena pohřební kaple Tasovců, asi zasvěcená sv. Jíří. Vznikly farní kostely sv. Petra a Pavla (první zmínka r. 1341) a sv. Václava (jako farní zmíněn 1440–1561).

Tasov - situace zjištěných stavebních fází budov v prostoru dnešní fary a kostela sv. Petra a Pavla

Kostel (sv. Petra s kaplí sv. Jiří) se připomíná r. 1550 a 1561 jako pustý kostelík a kolem roku 1730 byl přestavěn na faru, na jejíž zahradě zůstala socha sv. Jiří. Původní fara údajně bývala v domě č. 2. Od roku 1662 byla tasovská farnost spravována z Rudíkova a od r. 1734 z Budišova. V letech 1729–30 hrabě Josef Paar barokně přestavěl kostel sv. Petra a Pavla. R. 1785 vznikla v Tasově opět samostatná fara. Po r. 1850 zanikl kostel sv. Václava.

Od počátku 15. stol. je Tasov s Budišovem jedním panstvím, které vlastnili Sezema z Tasova a Budiš z Budišova. Roku 1476 se Tasov spolu s Budišovem stává majetkem Petra Mrakše z Noskova, od roku 1573 Václava Berky z Dubé, poté r. 1716 Josefa Ignáce Paara, od r. 1768 vlastní panství Budišov-Tasov svob. pán František Josef Jungwirth a od r. 1794 Joachim rytíř ze Stettenhofenu, všechna jména v Budišově dobře známe. Posledními vlastníci panství byli členové rodu Barratta-Dragono až do roku 1945.

Poté již nás bude zajímat zejména rok 2007, kdy v Tasově započal archeologický výzkum. Od toho roku se počíná nová historie Tasova, která odkrývá tu starou.

Kolokvium na den sv. Jiří

Na den patrona jednoho z objevů 24. dubna L. P. 2015 se konalo kolokvium (vědecká rozprava) a následující den vernisáž výstavy o tasovských objevech v kapli sv. Michala restaurované v roce 2009.

Náš zpravodaj však zahajoval výstavu již po ránu exkluzivními obrázky ještě před ostatními účastníky setkání při prázdné místnosti. Zobrazení obrázků a textů o tasovských kostelích, modely vize tasovské rotundy (možná sv. Petra) a kostela sv. Petra, soubor tasovských nálezů i skládací papírový model kostela od Pavla Štyla v měřítku 1 : 160 tvoří komplet znázorňující výsledky výzkumů v Tasově.

Tasovská rotunda

Kostel sv. Petra

Z tasovských nálezů

Program konference zahájil starosta Tasova Ing. Pavel Pavlíček.

Po něm vystoupil s příspěvkem o liturgii, kultu a sakrálních stavbách ThDr. Ing. Pavel Kopeček, farář v Podolí u Brna, předseda Moravsko-slezské křesťanské akademie, přednášející liturgiky na Teologické fakultě Palackého university v Olomouci. Promluvil o historii a funkci sakrálních staveb z hlediska jejich teologické funkce i architektonické hodnoty a vytvořil tak vhodný úvod k dalším přednáškám.

Na téma navázal Doc. JUDr. Jiří L. Bílý, PhD. pojednáním o vlastnictví kostelů v patrimoniální monarchii. Na příkladech vládnoucích rodů od knížete Vratislava s biskupem Šebířem po roce 1061 ukázal vlastnictví půdy vládnoucích rodů.

Prof. PhDr. Josef Unger, CSc. z Přírodovědecké fakulty Masarykovy university v Brně poté uvedl historii výzkumů v Tasově od objevu původního portálu ve zdivu tasovské fary přes antropologicko-archeologický výzkum studentů antropologie Masarykovy university až k objevu zbytků základů rotundy ze 13. století s nálezy hrobů a keramiky a objevem přístavku k vnitřní straně kněžiště. Připomenul i objev opevnění kostela sv. Petra a Pavla a odkrytí brány do areálu kostela, přičemž se lze domnívat, že původně stála nad branou věž.

P. Mgr. Pavel Kryl přehledně nastínil rekonstrukci části kostela na místě fary. Portál a původní okna byly odkryty a začalo se s restaurováním stěn. Pan farář také znázornil možnosti vzhledu věžovitě brány do opevnění kostela na základě poznatků z jiných podobných staveb, kde se věže zachovaly.

Poté pokračoval prof. Unger popisem vědeckých bádání a upřesnění popisu objevů. a uvedl i možnost získání papírového modelu kostela od Pavla Štyla z internetu. Papírový model si každý může slepit po stažení z internetu na stránce <http://papir.pavelstyl.cz>.

Za bratry Jiřího a Miroslava přednesl příspěvek s názvem „Nejstarší Tasovci na Moravě aneb kdo mohl být pochován v pohřební kapli sv. Jirí v Tasově“ kancléř Moravského národního kongresu a Královského řádu Moravských rytířů sv. Rostislava a Kolumbana Ing. Jiří Drápela, Eq. M. Na základě vlastnoručního genealogického přehledu uvedl členy rodu od Ugyeka (nar. cca 780–800), předka Arpádovců, přes Vznatu I., Tasa I. a Demetera I. k Závišovi z Tasova (v pramenech 1218–40), který je pro nás zajímavý tím, že měl syna Budiše z Budišova a Vznatu V. z Tasova (v listinách 1240–81), jehož syn Tas V. nechal vystavět hrad Tasenberg (Dub). A kdo je tedy pochován v té kapli? Podle odhadu autora příspěvku nejspíše Vznata V. se synem Tasem V. nebo Jenčem.

Závěr dopoledního programu obstaral promítáním svého filmu Za tajemství tasovského kostela Libor Smejkal z Velkého Meziříčí, který už leccos natočil i v Budišově.

Následovala společná prohlídka nově instalované výstavy a přednášky odpoledního programu o dalších památkách mimo budišovsko-tasovské panství.

Ačkoliv kolokvium vypadalo jako závěrečné hodnocení tasovských výzkumů, neměli bychom se mýlit. V Tasově začíná výstavba kanalizace. Ta se dáva do země...

Ladislav Dokulil

Kolokvium na obecním úřadě

ThDr. Kopeček, zcela vpravo L. Smejkal

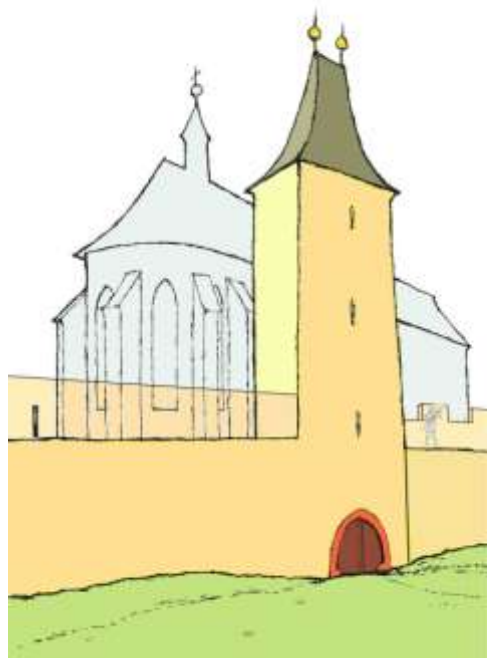
Doc. Bílý

prof. Unger

Opevnění kostela sv. Petra a Pavla

Možné podoby věže nad branou a jejich předlohy

Ing. Jiří Drápela se svým přehledem Tasovců

Tasovská fara s ukrytým kostelem

P. Kryl se svou farou

Nové objevy starého Tasova

V sobotu 25. 4. se mohli v sokolovně nejen tasovští seznámit s novými objevy starého Tasova z let 2007–2014. Tak se jmenovaly přednášky o výsledcích archeologického, antropologického a stavebně historického výzkumu, který probíhal v Tasově v letech 2004–2014. Samotným přednáškám předcházelo zahájení výstavy dokumentace výzkumů, nálezů a obnovy památek v kapli sv. Michala.

V úvodu profesor Josef Unger seznámil přítomné s historií archeologických prací, které v okolí kostela sv. Petra a Pavla a fary prováděl se svými studenty. Vedle již dříve objevených základů rotundy, jejichž část se nachází pod farou, bylo snad největším objevem poslední doby odkrytí gotického lomeného portálu v ohradní zdi bývalého hřbitova kolem dnešního farního kostela. Po odstranění zasypu, jímž byl vyplněn, se objevil průjezd v základech věže, který byl vstupem do opevněného kostela v jeho gotické podobě. Nad vstupem se vypínala věž-zvonice, stojící mimo vlastní kostel. Ta byla během renesance upravena, opatřena hodinami ve věži a třemi zvony. Tyto hodiny ve věži dlouho sloužily jako jediný veřejně dostupný ukazatel času. Jak asi tato věž vypadala lze usoudit podle obdobných stavebních řešení kostelů sv. Jakuba Většího v Osově Bítýšce a kostela sv. Jana Křtitele ve Velké Bíteši.

Neméně zajímavou přednášku měl antropolog RNDr. Robin Pěňčík. Ten podle pozůstatků 188 jedinců (vzvednutých při jejich přemísťování na nový hřbitov), z nichž bylo 44 dětí a nedospělých, 42 mužů, 21 žen a 11 jedinců, u kterých se nepodařilo zjistit pohlaví, zjišťoval jejich věk, nemoci, které je provázely a např. i opotřebením jejich kloubů. Na základě porovnání charakteristiky obyvatel 13. a 14. stol. určil, jak asi v té

době žili, jakou prací se živili, atd. Mezi kosterními pozůstatky se objevily i kostry dvou mužů objevených v pohřební kapli.

V samotném závěru P. Pavel Kryl připomenul slavnou historii tasovského děkanství. Důkazem důležitosti byly i tři kostely a z dřívějších let i rotunda, které se zde nacházely. Poděkoval především profesorovi Josefu Ungerovi, který svým nezměrným úsilím onu slavnou historii vlastně vykopává ze země.

Jednotlivé přednášky obohatilo brněnské smyčcové kvarteto Piú Presto, které umocnilo nevšední zážitek ve zcela zaplněné tasovské sokolovně.

Karel Pavlíček

Neztrácejme optimismus aneb Život je přece jen fajn

Máme se prý za všech okolností snažit myslet pozitivně. Nic nás nesmí vyvést z míry a i z těžkých situací se máme pokusit vytěžit něco příjemného. Je třeba být vždy optimistický. „No, proč ne, můžu to zkusit,“ říkám si cestou k tramvaji. *Hej, hola, hola holala, to mě bolí kolena*, přizpůsobuji si starou skautskou písničku dané situaci (v *originále máme holá kolena*).

S písní na rtech a s hlavou hrdě vztyčenou se dobelhám na zastávku, hned na první pokus zdolám tramvajové schůdky (hurá!) a šinu si to k volnému sedadlu. Cestou míjím kočárek, ve kterém sedí roztomilá holčička. Směje se na mě a dokonce mi mává. Je zřejmě taky pozitivně naladěná. Samozřejmě jí úsměv i zamávání opětuji, kdo by taky odolal. Ale přísný tatínek zavolí: „Nerozptylujte mi ji!“ Ten asi pozitivně naladěný není. „Hochu, jestli si myslíš, že se té malé chce teď spát, moc se mylíš,“ říkám si v duchu, ale kývnu jen na souhlas a pohodlně se usadím. A jako obyčejně mi naskočí v hlavě vtíp. Mladý tatínek tlačí kočárek se řvoucím miminem a naléhavě opakuje: „Klid, Jirko, klid.“ Kolemjdoucí paní považuje za nutné ho poučit: „Pane, tak malý chlapeček vám přece nemůže rozumět!“ „Chlapeček je Mirek, Jirka jsem já,“ povzdechne usoužený tatínek.

Jede s námi ještě jedna veselá holčička. Jsou jí asi tak tři roky a svým štěbetáním obveseluje spolucestující. Škoda, že je ode mne daleko a nerozumím jí. Člověk se s malými rozumbrady pobaví a někdy se doví i něco neočekávaného. Já například, když jsem byla asi v jejím věku, jsem jednou šokovala naši návštěvu, když jsem na otázku *Jaký je tatínek* odpověděla: „Náš tata je starý a hloupej.“ Tatínek si ale za to mohl sám. Když mu maminka krátce předtím něco vyčítala, obrátil se na mě s poznámkou: „No jo, tata je starý a hloupej.“ Netušil, že to přijmu jako fakt a že si to nenechám pro sebe. A zase mě napadlo několik vtípů a neodolám, abych aspoň jeden neuvedla: Ptá se klient advokáta, jestli má žalovat souseda, který mu řekl, že je starý osel. „Určitě. Vždyť vy přece ještě tak starý nejste,“ odpoví mu právník.

Malá štěbetalka s doprovodem vystupuje, a když se za nimi dívám oknem, upoutá mě na zdi velký červený nápis *KUŘÁČKO SMRDÍŠ*. Uvědomila jsem si, že stejný sprejerský výtvor jsem už viděla ještě alespoň na dvou dalších místech v Brně. Kdopak takto bojuje proti kouření žen a ničí přitom fasády? Ta červená barva asi způsobila, že se mně vybavilo, co jsem kdysi slyšela: Někde v zahraničí (nevzpomínám si kde), prý visel na nároží plakátek nějaké církve, nebo spíš sekty, s otázkou: *Hřešil jsi dnes?* A pod tím bylo rtěnkou připsáno: *Jestli ne, volej ...* a následovalo telefonní číslo.

A už mě napadá, jak jeden mladík říká dívce: „Víte, slečno, já jsem tajnej.“ A ona na to: „Těší mě, já jsem zas veřejná.“

No, to už mě vážně nic lepšího nenapadne? Je to vůbec ještě pozitivní myšlení? Zpytuji svědomí a přitom přicházím na to, že něco je jinak. Ale co? Už to mám! Vždyť už mě nebolí kolena! A nebolí ani, když jdu pak po ulici. Zaplavuje mě pozitivní, optimistický – zkrátka báječný pocit. Víím sice, že to není nic trvalého, a pokud mě zase za chvíli nezačnou znovu bolet kolena, bude asi bolet něco jiného. Ale teď je mi zrovna moc fajn. Jak málo stačí vetché stařence ke štěstí! To stáří má přece jen něco do sebe... život je přece jen fajn.

M. Holasová

Kaplička ve Studnicích

Kaplička v obci Studnice tvoří dominantu středu obce. Kdy byla postavena a kdo se o to zasloužil, nevíme. Víme však, že nedílnou součástí kapličky byl vždy zvon, jehož hlas dělil den studnických obyvatel na části, z nichž každá měla svůj vlastní řád. Ať to bylo ráno, v poledne nebo večer, vždycky to bylo připomínkou toho, že člověk si má během dne najít chvíli k tomu, aby se zastavil a obrátil myšlenky jinam než ke všedním starostem... Zvon byl i tím, kdo každého obyvatele naší obce vyprovodil svým hlasem na jeho poslední cestě.

Původní zvon po dlouhých letech služby dosloužil, a proto byl v roce 2003 pořízen nový. Dosavadní starý železný zvonek o váze 15 kg byl nahrazen novým, vysokým 47 cm a vážícím 20 kg, zhotoveným zvonařskou dílnou Marie Tomáškové Dytrychové z Brodku u Přerova. Zhotovení zvonu stálo 35 000 Kč, občané Studnic přispěli ve veřejné sbírce částkou 13 500 Kč. Tento zvon je zasvěcen Panně Marii. S novým zvonem přišla i významná změna, tou bylo pořízení elektrického zvonění. V důsledku toho skončila dlouholetá služba studnických zvoníků, z nichž posledními byly paní Marie Votoupalová a paní Marie Holubářová, která tuto službu vykonávala plná tři desetiletí.

V průběhu času se i vzhled kapličky měnil, vždy v souvislosti s tím, jak naši předkové přistupovali k nutným opravám.

Na nejstarší dochované kresbě z roku 1904 je vyobrazena jako malá stavba čtvercového půdorysu s věží kupolovitého (cibulovitého) tvaru s dvojitým křížem na vrcholu. Střecha byla v té době pokryta dřevěným šindelem.

Původní dřevěný šindel na střeše kapličky byl v první polovině 20. století překryt pozinkovaným plechem a ten byl v 70. letech 20. století vyměněn za nový a zároveň byla sejmuta pod ním ukrytá původní šindelová krytina.

Zásadnější opravou prošla celá kaplička v období předcházejícím instalaci nového zvonu v roce 2003. Tehdy byla provedena sanace vlhkého zdiva, byly opraveny omítky a položena nová podlaha. Byly vyměněny vchodové dveře, které zhotovil studnický stolař Stanislav Votoupal, dveře jsou dvoukřídlové, prosklené leptaným sklem s vyobrazením skloněné hlavy Panny Marie. Opravy byly zakončeny natřením fasády okrově žlutým nátěrem.

Postupem času však i plechová krytina na části střechy více a více korodovala a při úvahách o způsobu opravy v roce 2014 nakonec zvítězila myšlenka obnovit kapličku do podoby, kterou jí dali naši předkové. Byla tedy odstraněna stávající plechová krytina, opraveny vadné prvky v konstrukci krovu a v podbití. Krov a dřevěné podbití byly impregnovány a střecha pokryta dřevěnou šindelovou krytinou. Dále byly opraveny okapy a svody a kompletně opraven křížek. Z fasády byl odstraněn nevhodný nátěr, fasáda opravena a nově natřena. Opravu provedla firma FLEXISTAV, s. r. o. z Brna.

Celková cena oprav, provedených v roce 2014, byla 404 678 Kč, přičemž obec získala na tuto obnovu dotaci ve výši 226 261 Kč od Ministerstva pro místní rozvoj ČR prostřednictvím Programu obnovy venkova.

Velmi nás potěšilo, že se výsledná podoba kapličky po opravě líbila i odborníkům v oblasti památkové péče natolik, že se rozhodli nominovat obnovu kapličky do 11. ročníku ankety Zlatá jeřabina – Ceny Kraje Vysočina za kulturní počin roku 2014 v kategorii Péče o kulturní dědictví. Ze všech nominovaných akcí bylo odborníky vybráno 30 počinů a k našemu překvapení se na seznamu TOP 30 objevila i oprava naší kapličky. Přesto, že studnická kaplička neskončila na pomyslných stupních vítězů, ohlas na tuto nominaci daleko překročil hranice obce. V anketě hlasovali lidé napříč generacemi, prostřednictvím hlasovacích lístků i internetu, místní i přespolní a všem za jejich hlas patří velké poděkování.

Kaplička je dnes opravená, připravená sloužit svému účelu další desítky let. Symbolicky zahájí novou etapu své existence příští rok, v roce 90. výročí založení sboru dobrovolných hasičů v obci, kdy dojde k jejímu zasvěcení sv. Floriánovi, patronovi hasičů a ochránci proti suchu, ohni, povodním a neúrodě.

Další sakrální památkou ve Studnicích jsou Boží muka za obcí směrem k Budišovu. Tato drobná stavbička je vedena v seznamu kulturních památek (číslo rejstříku Ústředního seznamu kulturních památek ČR 15645/7-3067). Odborný popis boží muka charakterizuje takto: „Drobná sakrální stavba má povahu pilíře s odsazeným soklem, dřikem, římsou, hlavou s nikami a jehlancovou střechou. Architektonický výraz umocňuje působivé osazení na vyvýšeném terénu i v krajinném rámci okolí. Zdánlivě prostá lidová sakrální stavba prezentuje součást staletými utvářené kulturní krajiny a její sepletí s náboženskými symboly.“

Boží muka po léta postupně chátrala, vlastník, který by je opravil, nebyl znám. Proto obec v roce 2013 učinila kroky, které vedly k převzetí stavby do vlastnictví obce. A bylo rozhodnuto časem a povětrnostními vlivy poškozenou památku opravit.

Po projednání způsobu opravy s orgány památkové péče byla svépomocí provedena celková obnova božích muk. Oprava spočívala v doplnění omítek v místech lokálního poškození, plošné sanaci biologického povrchového znečištění a provedení vápenné líčky v barvě bílé. V soklové části byla stávající cementová strukturovaná omítka nahrazena omítkou hladkou.

Byly doplněny chybějící a poškozené kusy krytiny za použití starších tašek a krytina byla podmazána vápennou maltou. Současně byl studnickým kovářem Františkem Netrdou nezištně opraven vrcholový kříž, který byl nově natřen matnou černou barvou. Všechny zednické práce provedl bezplatně pan František Krejčí, rodák ze Studnic a

lešení včetně materiálu dodala zdarma stavební firma Libora Požára z Budišova. Všem dobrodincům upřímně: „Pánbůh zaplať!“

Když naši předci stavěli kapličku i boží muka, určitě neřešili dotace ani žádné další zdroje financování. Z toho mála co měli si odkrojili část a tu věnovali na stavby, které nám svou existencí dodnes připomínají, že „Nejen chlebem živ je člověk“ Je pro nás tedy velkým závazkem, abychom odkaz našich předků, jež má podobu sakrálních památek, předali v dobrém stavu i těm, co přijdou po nás.

Libor Hort

Rok narození: 1945

Ať se člověk narodí v jakoukoliv roční dobu, v kterémkoliv měsíčním znamení, do jakékoliv společnosti, je to vždy velký zázrak! Nejprve přece není nic, jen nějaké buňky a geny. Chemie. Pak se na sebe budoucí maminka a tatínek zamilovaně podívají, udělají pár směšných pohybů (ale ani to už dnes v moderní medicíně není podmínka nutná) a najednou je tady nová bytost. Ten den je důležitý pro rodiče i příbuzné toho malinkatého a zranitelného človíčka. Přesto jsou období lidských dějin, které si více uvědomujeme a pamatujeme. Na příklad datum narození 1. 1. 2000. Nebo 11. 11. 2011.

K těm mnoha významným datům bezesporu náleží rok 1945. Skončila 2. světová válka, snad největší zrůdnost a masakr v dějinách bytosti zvané Homo sapiens. Člověk moudrý, ale i zrádný, proradný, laskavý, milující i nenávidějící. A smrtelný.

Děti, které se v tomto roce narodily, si nemohly vybrat, zda se narodí ještě ve válce anebo po ní. Ten rok tedy rozdělil čerstvě narozenou populaci na tu válečnou a poválečnou. Ten rok už byl ale hlavně nadějný. Všechny indicie naznačovaly, že ta válečná hrůza brzy skončí, a bude líp. Jo, bylo, protože všechno jiné, než válka, muselo být lepší.

A tak ti narození v roce 1945 letos oslavili, nebo oslaví, 70 let života. Toho dlouhého období, kdy naše vlast i celá Evropa nezažila další války. Dnes jsou v mladším seniorském věku a mohou se radovat ze svých dětí, vnoučat a ti „pilní“ i z pravnoučat. Z toho, co se v Budišově, Hodově, Nářamčí, ve Studnicích i v Kundelově změnilo k lepšímu. Jasně, na válku si samozřejmě nepamatují.

Ti sedmdesátníci také porovnávají, co je dnes a v čem žili celý život. Mnozí začali pobytem v nějakém sklepe v Budišově, když tudy projížděla vojska bojujících stran. Ti narození po květnu 1945 už se rodili do svobody. A když slyší ze svého okolí stížnosti a nářky lidí, jak se teď obtížně žije, jak jsou lidé zlí a kolik je teď všude stresu, podrazů a nespravedlností, mnohdy si jen povzdychnou a pomyslí si, že ti mladší neví, co říkají. Souhlasím s nimi. Ano, nevyužili jsme mnoha možností a příležitostí k vytvoření lepší společnosti, ale není to v porovnání s tou válečnou minulostí tak zlé, ne? Taky k těm válečným dětem patřím...

Takže, hodně zdraví a pohody, letošní sedmdesátiletí budišovští (a okolní) jubilanti!

Ing. Rostislav Tesař

Kámen u mostku

Kámen s křížem v kruhu se nachází u mostku silnice mezi Rohy a státní silnicí Třebíč – Velké Meziříčí asi 100 m od odbočky do „hraběčnických lesů“ a 200 m od dalšího kamene, o kterém jsme již ve zpravodaji psali. Byl objeven při opravě mostku v roce 2013 pod nánosem hlíny.

Přířazuje se ke dvěma v této oblasti již nalezeným kamenům. Badatelé se přiklánějí k názoru, že by se mohlo jednat o kameny hraniční.

Poděkování za poskytnuté informace: Aleně Brychtové, Petře Svobodové, Olze Voborné a Bohuslavu Mičkovi.

Karel Pavlíček, foto Petra Svobodová

Třebíč-Polanka, křížový kámen

Když jsme v lednu 2011 vydali knížku Památné kameny a pověsti na Třebíčsku, byl jsem přesvědčený, že o památných kamenech v Třebíči víme všechno. Jenže, omyl! 19. 11. 2012 přišla zpráva: „Prosím, vyřídte Emanuelovi, že mu mohu poslat mailem

fotku smířícího kamene, co stával na Polance. Moje mailová adresa je ,----@seznam.cz.“ Tím to všechno začalo. Autor si na mě pracně a komplikovaně sehnal kontakt. Z bohaté korespondence vybírám jen něco. „Kde stál tento kámen úplně prapůvodně, to již asi nikdo nezjistí. Kámen, jehož fotku Vám zasílám, byl zachráněn před zničením a vztyčen na Polance v jedné ze zahrad začátkem osmdesátých let 20. století. Bohužel v zahradě vydržel necelých 20 let, jen asi do roku 2008, poté zmizel i odtud, neznámo kam. Fotku jsem pořídil někdy v roce 2005, neboť jsem se dříve též hodně o osudy smířících kamenů v Třebíči zabýval. Nyní žiji v Praze a nemám tušení, odkud by mohl být kámen na Polanku dopraven. Jen vím, že nebyl kradený a původní majitel zahrady jej takto za komunistů zachránil od zničení a vztyčil ho alespoň na své zahradě, jinde by to bolševické úřady ani nepovolily. Jenže nikdo nežije věčně a nemovitosti mění majitele. Kam se kámen nakonec poděl, nevím, jen doufám, že je stále někde v Třebíči a neskončil v Rakousku.“ Pátral jsem, ale marně. Proto jsem se ptal na několik věcí, abych se posunul dál. Jedna z otázek zněla, : Polanka je rozsáhlá, můžete upřesnit, kde se zmíněná zahrada nachází, popřípadě kdo ji dříve vlastnil?“ Odpověď mě trochu zaskočila. „Vím přesně o jakou jde zahradu a kdo byl její majitel, ale o tom bych hovořit nechtěl.“ Takže jsem opět na bodě nula. Ale nevzdávám to. „Respektuji Vaše stanovisko o kamenu na Polance pomlčet. Přesto by mne zajímalo, co je pod pravým břevnem kříže?“ „Pod jedním ramenem kříže jsou dva zkřížené klíče, říká se jim svatopetrské a mají symbolizovat nebe (ráj), u jehož brány stojí svatý Petr a klíči tuto bránu otevírá všem zemřelým, kteří zaslouží jít do nebe. Do znaku si tyto zkřížené klíče často dává i církev. Pod druhým břevnem je nůž. Dole je kámen povětrnostními vlivy porušen, ale i zde patrně něco bylo, snad lebka s hnáty? Heraldicky by to šlo přeložit tak, že zde byl zabit a do nebe vzat nějaký dobrý člověk. Jelikož zkřížené klíče si do erbů a symbolů dávají kněží a biskupové, mohlo by to symbolizovat, že zde byl zabit nějaký kněz.“ Říká se, že štěstí přeje připraveným. I na mne se usmálo. Kamarád „Tumba“ si vzpomněl, že v dětství prolézali prostory „U beránků“ a že tam byly uskladněné nějaké náhrobní kameny. V blízké zahradě roste statný dub letní. Na fotce jsou jeho listy. Kamarád Lubor si kámen, ještě když studoval, pamatoval. Je možné, že jeho dědeček, stavitel, křížový kámen odněkud přivezl. Současný majitel domu, ke kterému zahrada patří, o kamenu nic neví. Tajemný Pražák přestal se mnou komunikovat. Oslovil jsem kamaráda ze Společnosti pro výzkum kamenných křížů, Frantu S., z Ústí nad Labem. Ten okamžitě odpověděl: Emane, pokud vím, tak kámen, na kterém jsou zkřížené dva svatopetrské klíče je v evidenci pouze jeden. V roce 2008 ho nahlásila do registru Eva Nečasová. Křížový kámen se nachází na zámku v Letovicích. Vypadá to, že jej majitel nechal opískovat, rytiny jsou čitelnější. A ještě něco, současný majitel kámen koupil (!!!) od neznámé osoby. Na setkání členů Společnosti pro výzkum kamenných křížů v Aši, v roce 2013, jsem s paní Nečasovou o tomto křížovém kamenu mluvil. Současný majitel zámku v Letovicích je starozitník a za nemalých finančních prostředků zámek zvelebují. Ona, jako vedoucí muzea v Blansku si jeho práce velice cení. Kdo kámen k prodeji nabídl a za jakou cenu, to už řešit nebudu. Škoda, Třebíč přišla o nádhernou barokní kamennou památku.

P. S. Jako schod do kostela na starém hřbitově slouží náhrobní kámen, na kterém jsou zřetelné dva svatopetrské kříže.

6. 12. 2014 Emanuel Nožička

Polanka – křížový kámen

Letovice – křížový kámen

Novoříšské korouhve

Během návratu z jižních Čech jsme při návštěvě novoříšského kostela sv. Petra a Pavla objevili, kromě jiných skvostů, i korouhvičky na vrcholu dvou věží kostela. Podle atributů se dalo usoudit, že se jedná o reliéfy světců sv. Petra a Pavla, jimž je kostel zasvěcen. Ještě než se k nim dostaneme, podívejme se na chvíli do historie nejen kostela sv. Petra a Pavla, ale i kláštera premonstrátů, jehož je kostel součástí.

Historie premonstrátského kláštera a kostela sv. Petra a Pavla

Klášter v Nové Říši - celkový pohled

Klášter premonstrátů v Nové Říši byl původně založen jako ženský klášter pro sestry premonstrátky roku 1211 Markvartem z Hrádku a jeho ženou Vojslavou. Rozvoj kláštera byl přerušen během husitských válek, kdy byl v letech 1423 a 1424 zpusťošen a vypálen. Komunita sester se do Nové Říše v následujících letech vrátila, ale r. 1597 vymřela. V roce 1641 sem přišli premonstráti z opatství v Zábrdovicích a roku 1733 bylo probošství povýšeno na samostatné opatství.

Průčelí kostela sv. Petra a Pavla

Rekonstrukce věže a korouhvičky v roce 2007

Za II. světové války 29. května 1942 byl klášter přepaden gestapem. Komunita byla odvezena k výslechům do Kounicových kolejí. Novicové byli po nějaké době propuštěni a ostatní řeholníci byli odesláni do koncentračního tábora v Osvětimi. Několik spolubratrů útrapy věznění nepřežilo. Zbytek komunity se dostal v srpnu 1943 do Buchenwaldu, kde se dožil konce války. Po roce 1945 se přeživší premonstráti vrátili do Nové Říše. V klášteře začal fungovat společný noviciát pro premonstráty z českých klášterů.

V roce 1950 byly v klášteře údajně nalezeny ukryté zbraně. Zdejší opat P. Machalka byl označen za vedoucího skupiny řeholníků, kteří se údajně dopouštěli velezrádné činnosti ve prospěch Vatikánu a v prvním vykonstruovaném procesu s představiteli řádů byl odsouzen na 25 let. Klášter byl uzavřen a řeholníci se sem mohli vrátit až po roce 1989.

V roce 1991 se premonstráti opět ujali kláštera. Současným převorem je od r. 1999 opat Marian Rudolf Kosík.

Klášter je spojovací chodbou svázan s kostelem sv. Petra a Pavla*), postaveným v roce 1554. Mezi klenoty kostela se řadí chórové lavice, dílo neznámého truhlářského mistra z r. 1696 a mladší kazatelna, dílo řezbáře Arbeita z r. 1700. Kazatelna je zdobena reliéfy čtyř evangelistů s množstvím ornamentů. Vzácné jsou rovněž varhany, dílo novoříšského varhanáře Bedřicha Semráda z let 1764–1765. Mezi skvosty kostela se řadí i křížová cesta od Františka Bílka a Viktora Förstra.

Korouhvičky

sv. Petr

sv. Pavel

Zpět ke dvěma korouhvičkám. Bohužel se nepodařilo najít bližší informace, které by umožnily datovat stáří obou korouhví. K bližšímu určení napomohly fotografie z rekonstrukce jedné z věží kostela. Z nich se dá usoudit, že korouhvička je z měděného plechu, je jednostranná a otáčivá kolem své osy. Její velikost je na výšku asi 1,5 m a v rozpětí asi 0,8 m.

Zrestaurovanou korouhvičku, představující sv. Pavla, čekal stejný osud jako budišovskou. Při rekonstrukci věže došlo k jejímu sundání a pozlacení. Sv. Petra na druhé věži toto oblečení do zlatého hávu teprve čeká.

Obě otočné novoříšské korouhve se přiřadily ke korouhvím budišovské, oslavanské a tasovické. Každý takový objev přináší s sebou radost a v případě novoříšských je to radost dvojnásobná.

*) *Poznámka*

Svatý Pavel z Tarsu je jedna z nejdůležitějších biblických postav, o jeho osudu vypráví Nový zákon. Jeho zásluhou se křesťanství začalo šířit mezi pohany a stalo se světovým náboženstvím. Podle tradice je autorem několika listů Nového zákona. Mezi jeho atributy se řadí hlava, kniha a meč.

Šimon zvaný Petr. Byl jeden z dvanácti původních apoštolů – učedníků Ježíše Krista. Římskokatolickou církví je považován za prvního papeže. Jeho atributy jsou klíče, kohout, kříž, loď, ryba a ucho.

Použitá literatura: Wikipedie – otevřená encyklopedie

Za svolení s otištěním fotografií z průběhu rekonstrukce věže děkuji opatu novoříšského kláštera Marianu Rudolfu Kosíkovi.

Karel Pavlíček, foto Lukáš a Vojtěch Krajičkovi, Josef Matoušek a Karel Pavlíček

Zbraně i oslavy utichly

Je po všem. Život v Evropě se zase vrátí do normálu. Tehdy, před sedmdesáti roky, zmlkly výstřely, otevřela se hrůza koncentráků a lidé si svobodně vydechli. Říšská orlice se zlomenými křídly odletěla do minulosti. Teď my, co jsme přežili, i generace poválečná, jsme byli svědky mnoha vzpomínkových aktů nejen v Evropě, Africe, ale i v Tichomoří. Tam, kde byla svržena první atomová bomba. Hrůzy se nezapomínají.

Na celém světě zahynulo 72 milionů lidí. Po válce zůstalo 35 milionů invalidů. Z čeho na mě zírá největší hrůza, to je 20 milionů sirotků. Neumím si ani představit to zoufalství jednoho z rodičů, že bude vychovávat své milované dítě bez druhého partnera. To válečné běsnění potom rozdělilo Evropu na dva nesmiřitelné světy, nastavilo nové hranice.

Stíny války nás provází až dosud. Vzpomeňme na mimořádně krutý rozpad Jugoslávie, současnou situaci na Ukrajině. Kostlivci jsou zatím skryti ve skříních, ale jsou ochotni zopakovat hrůzy druhé světové války. Většina Němců už také ví, kdo to všechno způsobil a jaká válka byla. Je dobře, že v opět silném a dominantním Německu vládne kancléřka, která zažila režim v bývalé NDR. Je dobře, že jsou v nové Evropě vojenská a hospodářská uskupení, které sjednocují státy a zajišťují bezpečnost. Vše má rub a líc!

Pietní obřady už také končily. U Sokolova, na Dukle, v Tobruku či u kanálu La Manche, kde našli místo posledního odpočinku naši skvělí piloti. V Brně, u Ořechova,

nebo v Praze na barikádách. I Budišov si zažil svůj válečný osud. Pro naše padlé občany – hrdiny to už nic neznamená, ale jejich memento nás provází stále: Už nikdy žádnou válku!

Ted' je už po všem! Je po všem?

Ing. Rostislav Tesar

POČASÍ

Měsíční úhrn srážek

březen	30,9 mm
duben	13,8 mm
květen	22,5 mm

Vánoce na blátě – Velikonoce na ledě

Tato lidová pranostika letos fungovala stoprocentně, jak je vidět z přehledu průměrných teplot obou svátků:

	Vánoce(°C)	Velikonoce (°C)
Týden před svátky ¹⁾	+1,9	0,0
svátky ²⁾	+0,7	-0,3
Boží hod ³⁾	+1,5	+0,5

¹⁾ 20. až 28.12. a 31. 3. až 6. 4.

²⁾ Štědrý den a oba svátky vánoční 24. až 16. 12. a Bílá sobota, neděle a pondělí velikonoční 4. až 6. 4.

³⁾ 25. 12. a 5. 4.

Nejenže byl Svatý týden před Velikonoce o dva stupně a velikonoční svátky o stupeň chladnější, než o Vánocích, průměrná teplota na svátky velikonoční byla pod nulou! Na Vánoce s kladnými teplotami jsme si již zvykli, ale Velikonoce na ledě (zvláště po letošní velmi mírné zimě) byly hodně nečekané.

Zaznamenal Ladislav Dokulil

UPOZORNĚNÍ VŠEM ODBĚRATELŮM PLYNU V BUDIŠOVĚ

V důsledku změny distributora plynu v bývalém Sdružení pro plynofikaci Budišovsko **budou všichni odběratelé plynu v Budišově potřebovat sepsat smlouvy** s novým distributorem (majitelem plynovodu) QUANTUM, a. s. o připojení k distribuční síti.

Smlouvy o dodávkách plynu, které mají odběratelé sepsány s dodavatelem plynu, zůstávají v platnosti a tímto se nemění (každý odběratel plynu musí mít dvě smlouvy).

Sepisování smluv s firmou QUANTUM proběhne v září 2015 a Úřad městyse Budišov bude o tom včas podrobně informovat všechny občany a organizace v městyse.

V tomto případě se nejedná o nepovolený podomní prodej.

Prázdninové plavby lodě

HORÁCKO

na Dalešické přehradě 2015

1. 7. až 31. 8. denně

	4	2	2	2	5
Kramolín	9.00	10.00	13.00	15.30	18.00
Dalešice	9.10	10.10	13.10	15.40	18.10
Autocamp	9.30	10.35	13.35	16.05	18.30
Třesov		10.45	13.45	16.15	
Koněšín		11.15	14.15	16.45	
Třesov		11.40	14.40	17.10	
Autocamp	9.30	11.50	14.50	17.20	18.30
Dalešice	9.45	12.05	15.05	17.35	18.45
Kramolín	9.55	12.15	15.15	17.45	18.55

1. 7. Žáci ZŠ a SŠ se svým vysvědčením plují zdarma
 25. 7. MISS pláž v kempu

Při plavbě lodí a návštěvě památek v okolí můžete i ušetřit!

společný lodní lístek na okružní plavbu lodí HORÁCKO s návštěvou památek UNESCO v Třebíči.

okružní plavbu po přehradě s lodí HORÁCKO a vstupenky do Muzea rakousko-uherského pivovarnictví v pivovaře v Dalešicích

www.dalesickaprehrada.cz • +420 739 08 58 58 • e-mail: lodni-doprava@aikon.cz

OBSAH

Den jako den	1
ZE ŽASTUPITELSTVA MĚSTYSE	2
Zateplení školy	2
ZPRÁVY	3
Jak šlo přes 300 lidí vyvenčit své pejsky	3
Čarodějnice 2015	5
Na – Bu – Ko	8
Sejkorka a kuřátka v budišovském kostele	9
Představení brněnských varhaníků	9
Den muzeí	11
Svatodušní vigilie v Budišově	11
Obec Pyšel má svůj znak a vlajku	12
Farní den	14
Bezplatné kariérové poradenství a koučink pro nezaměstnané v Budišově	16
Z HISTORIE	17
Budišovské pohledy	16
Dvě básně	19
Z BUDIŠOVA A OKOLÍ	21
Škola Budišov	21
Budišovský zpravodaj chválí	28
16. poledník v Budišově	29
Zeměpisné souřadnice v historii	37
Geografické sítě na starých mapách	37
Historický přehled určení zeměpisných souřadnic	38
Přehradní nádrž Doubrava	40
Nejsou peníze II	41
Tasovské objevy	43
Nové objevy církevní architektury na jižní Moravě	44
Na úvod trochu historie pro upřesnění dějinných souvislostí	44
Kolokvium na den sv. Jiří	46
Nové objevy starého Tasova	55
Neztrácejme optimismus aneb Život je přece jen fajn	56
Kaplička ve Studnicích	57
Rok narození: 1945	60
Kámen u mostku	61
Třebíč-Polanka, křížový kámen	61
Novoříšské korouhve	65
Historie premonstrátského kláštera a kostela sv. Petra a Pavla	65
Korouhvičky	68
Zbraně i oslavy utichly	69
POČASÍ	70
Měsíční úhrn srážek	70
Vánoce na blátě – Velikonoce na ledě	70